

لایحه «طرح رویداد تهران ۱۴۰۰»

در اجرای مصوبه «الزام شهرداری تهران به تهیه و ارائه لایحه رویداد تهران ۱۴۰۰» ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۴۲۷/۳۴۵۸۰ مورخ ۹۶/۱۲/۲۳، بند ۵ ماده ۴ و ماده ۷۸ مصوبه برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۵۲۰/۳۲۰۶۱ به تاریخ ۹۷/۱۱/۰۲، سند آینده‌نگاری کلان‌شهر تهران (سناریوهای پیشروی افق ۱۴۱۰) و همچنین با عنایت به احکام مندرج در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، بیانیه گام دوم انقلاب و در راستای تحقق شعار تهران شهری برای همه، شهرداری تهران مجاز است با استفاده از این نقطه عطف تقویمی و از تاریخ ابلاغ این مصوبه، ضمن جمع و تصویر آنچه طی صدسال گذشته به ارث رسیده است و تصویرسازی از آنچه در صدسال آینده در شهر تهران روی خواهد داد و نیز به‌منظور تحکیم روابط تهران با شهرهای دیگر و نیز تقویت دیپلماسی شهر تهران در تراز جهانی و تبادل اندیشه با نهادهای ذی‌ربط ملی و بین‌المللی در قالب عنوان رویداد تهران ۱۴۰۰، نسبت به برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع، هماهنگی و اجرای تصمیمات متخذه با هدف ایجاد فضای نشاط، همدلی و ایجاد یک خاطره مطلوب جمعی میان شهروندان پایتخت در چارچوب مفاد این مصوبه به شرح ذیل اقدام نماید:

ماده (۱) - کلیات:

الف) رویداد تهران ۱۴۰۰:

«رویداد تهران ۱۴۰۰» عنوان سلسله‌ای از برنامه‌هاست که در قالب یک سناریوی واحد در بازه زمانی زمستان ۱۳۹۹ تا بهار ۱۴۰۱ به انجام می‌رسد و شامل مجموعه اقدامات و برنامه‌های فراگیر، جامع، مشارکت محور در تمامی موضوعات مدیریت شهری در محدوده مناطق ۲۲ گانه تهران است.

ب) چشم‌انداز:

سال ۱۴۰۰، دروازه ورود تهران به گفتمانی نو در محتوا و فرایند اداره شهر، مبتنی بر مشارکت و تعامل میان سه رکن اصلی شهر، شهروند و مدیریت شهری با محوریت شعار «تهران، شهری برای همه» در قرن جدید است.

ج) مأموریت:

۱- بازیابی مفهوم شهروندی با بهبود حس ارزشمندی و تعلق خاطر به شهر

۲- افزایش ارتباطات اجتماعی و تقویت حیات جمعی در عرصه شهری با در نظر گرفتن شرایط خاص ناشی از شیوع بیماری کرونا

۳- تقویت تنوع فرهنگی با ارزش نهادن به هویت‌های متکثر بومی، قومی و نژادی

۴- افزایش امید اجتماعی با نگاه به آینده و حرکت به‌سوی فردا

۵- تقویت ارتباطات بین فرهنگی با شهرهای خواهرخوانده

ماده (۲)- به‌منظور اجرای این مصوبه ستاد رویداد تهران ۱۴۰۰ با اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

۱. معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران (رئیس ستاد)

۲. مشاور عالی و مدیر کل حوزه شهردار تهران

۳. معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهرداری تهران

۴. رئیس مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران

۵. دبیر ستاد به پیشنهاد رئیس ستاد و حکم شهردار تهران

۶. نماینده سازمان‌ها و نهادهای خارج از مجموعه مدیریت شهری حسب مورد (بدون حق رأی)

۷. رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران (ناظر)

تبصره- ستاد رویداد تهران ۱۴۰۰ به پیشنهاد دبیر و با تشخیص رئیس تشکیل جلسه خواهد داد. جلسات با حضور نصف به علاوه یک نفر از اعضای دارای حق رأی، رسمیت خواهد داشت و مصوبات ستاد با رأی اکثریت مطلق اعضای حاضر، لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده (۳)- وظایف ستاد رویداد تهران ۱۴۰۰:

۱. تصویب سناریو و برنامه‌های پیشنهادی دبیرخانه

۲. ایجاد هماهنگی درون‌سازمانی میان واحدهای اجرایی ذی‌ربط با برگزاری برنامه‌ها در شهرداری

۳. ایجاد هماهنگی برون‌سازمانی میان شهرداری و سایر نهادهای ذی‌مدخل در اجرای برنامه‌ها

۴. نظارت بر اجرای برنامه‌ها و پروژه‌ها

۵. ارسال گزارش از کمیت و کیفیت برگزاری برنامه‌ها به شورای اسلامی شهر تهران هر ۶ ماه یک‌بار تا پایان

بهار سال ۱۴۰۱

ماده (۴)- وظایف دبیرخانه:

۱. تهیه و تنظیم پیشنهاد سناریو، برنامه‌ها و پروژه‌های موردنظر جهت تصویب در ستاد

۲. ابلاغ مصوبات ستاد به واحدهای مجری

۳. رصد و پیگیری پیشرفت پروژه‌ها و ارائه گزارش دوره‌ای
۴. برقراری ارتباط لازم با واحدهای اجرایی درون شهرداری و نهادهای ذی‌ربط خارج از شهرداری به‌منظور ایجاد هماهنگی در اجرای برنامه‌ها
۵. آگاه‌سازی و جلب توجه افکار عمومی به محتوا و ابعاد رویداد تهران ۱۴۰۰ با تولید محتوا و تبلیغات با استفاده از امکانات شهرداری و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط
۶. ایجاد هم‌افزایی، جمع‌آوری و بهره‌برداری از ظرفیت موجود در برنامه‌های جاری واحدهای اجرایی شهرداری (برآمده از احکام مصوبه برنامه ۵ ساله سوم توسعه شهر تهران و بودجه‌های سنواتی مصوب واحدها)
۷. تشکیل واحد بین‌الملل دبیرخانه با استفاده از ظرفیت مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل به‌منظور برقراری ارتباط با شهرهای خواهرخوانده و جلب مشارکت ایشان در برگزاری برنامه‌ها
۸. تهیه گزارش‌های نظارتی از کمیت و کیفیت انجام امور رویداد تهران ۱۴۰۰ هر ۲ ماه یک‌بار جهت ارائه به ستاد
۹. بهره‌گیری از ظرفیت مشورتی انجمن‌ها و تشکل‌های مردم‌نهاد، بخش خصوصی، متخصصین ذی‌ربط و نظر مشورتی شورای اسلامی شهر تهران در انجام کلیه وظایف دبیرخانه
- تبصره-** رئیس دبیرخانه با پیشنهاد رئیس ستاد و با حکم شهردار تهران منصوب شده و محل استقرار دبیرخانه در اداره کل فرهنگی شهرداری تهران خواهد بود.
- ماده (۵)-** سناریو، برنامه‌ها و پروژه‌های رویداد تهران ۱۴۰۰ در چارچوب الزامات ذیل توسط دبیرخانه تهیه و پس از تصویب ستاد تهران ۱۴۰۰ به اجرا درخواهد آمد:
- الف- طراحی پیوستار برنامه‌ها و پروژه‌ها در قالب یک سناریو
- ب- در نظر گرفتن طیف فراگیری از گروه‌های مخاطب و مشارکت‌کننده و رده‌های سنی متنوع (کودکان، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان)
- ج- استفاده حداکثری از ظرفیت مکان‌ها و فضاهای هویت بخش شهر تهران در تمامی مناطق ۲۲ گانه
- د- توجه به تناسب سناریو، برنامه‌ها و پروژه‌ها با مناسبت‌های مذهبی و ملی مندرج در تقویم رسمی کشور
- ه- در نظر داشتن مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی، ورزشی، گردشگری، سلامت، آموزشی، سیاسی، اقتصادی، زیست‌محیطی و خانواده در طراحی سناریو، برنامه‌ها و پروژه‌ها

تهران ۱۴۰۰

۵. گردشگری و توریسم

- ۵.۱. فرهنگ و هنر: برگزاری کنسرت های ویژه توسط هنرمندان داخلی و خارجی طرح تولید فیلم و سریال و تئاتر با محوریت شهر تهران
- ۵.۲. کودکان و نوجوانان (ساخت شهر بازی، شهرک کودک و نوجوان...)
- ۵.۳. گسترش توریسم تاریخی پزشکی و ورزشی

۶. بعد علمی: گسترش کیفی و کمی شرکت های دانش بنیان و استارت آپ های ملی (ماده ۱۲۵ برنامه توسعه دوم شهرداری)
- ۶.۱. برگزاری کنگره های بین المللی در حوزه های مختلف پزشکی، محیط زیست، فنی مهندسی، علوم پایه، علوم انسانی و اجتماعی، هنر، سیاسی و اقتصادی

نیازها

- ۱- تیم حرفه ای مدیریتی
- ۲- منابع مالی و اقتصادی
- ۳- تیم رسانه ای جهت تولید محتوا، تبلیغات و فضای مجازی و ...

مراحل اجرا

- ۱- تصویب طرح در شورای اسلامی شهر تهران
- ۲- ابلاغ به مدیریت شهری برای اجرا
- ۴- تشکیل کمیته اجرایی طرح تهران ۱۴۰۰ در شورا با هدف ایجاد اتاق فکر، اجرای اهداف و پیگیری روند پیشرفت و ضرب الاجل های تعیین شده
- ۵- تدوین مستر پلان
- ۶- تدوین پیش برنامه ها
- ۷- بودجه بندی و پیش بینی منابع مالی
- ۸- فراخوان کشوری
- ۹- فراخوان اسپانسر و مشارکت گروه ها و سازمان های مختلف دولتی و غیر دولتی داخلی و خارجی
- ۱۰- تهیه گزارش منظم سه ماهه پیشرفت کار به شورا
- ۱۱- تعریف و تصویب پروژه های مرتبط

تبصره: کمیسیون های شورا که مایل به همکاری در طرح تهران ۱۴۰۰ میباشند، موظفند که در راستای یکپارچه سازی تصمیم گیری کلیه مصوبات خود را با اطلاع کمیته اجرایی پیگیری نمایند.

- ۱- برگزاری کنفرانس و سمینار در حوزه های مختلف اقتصادی، پزشکی، علم و فناوری، شهر سازی و شهرداری، محیط زیست ...
- ۲- افتتاح مراکز جدید سرویس شهری: بیمارستان ، پارک، سالن تفریحی، مترو و ...
- ۳- افتتاح مراکز نمایشگاهی (گل و گیاه، تجهیزات پزشکی، انرژی های تجدید پذیر و صنایع ملی)
- ۴- افتتاح پارک ها، باغات و مراکز تفریحی ورزشی
- ۵- برگزاری مسابقات با پتانسیل توریسم ورزشی همچون چوگان، کشتی، زورخانه ای.... و یا برگزاری جام فوتبال تهران ۱۴۰۰ با حضور چند تیم مطرح در سطح بین المللی

گزارش توجیهی

بهار ۱۴۰۰

فهرست

- مقدمه
- چرایی تهران ۱۴۰۰
 - جای خالی یک اتفاق
 - فرصت‌های آیینی و ملی
 - گنجینه بی‌انتهای سرمایه انسانی شهر تهران
 - ویژگی‌های تاریخی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی تهران
 - سوابق ملی و بین‌المللی به عنوان اندوخته‌های بشری
- چیستی تهران ۱۴۰۰
 - درنگی در شعار «تهران شهری برای همه» و مفهوم مرکزی طرح
 - شعار تهران ۱۴۰۰
 - ادبیات موضوع در ساحت اندیشه
 - آرا و نظرات
 - اهداف تهران ۱۴۰۰
 - جمع‌بندی: خلاصه زندگی راحت در اکنون و امید به آینده
- پروژه‌های تهران ۱۴۰۰
 - طبقه‌بندی‌های چندگانه از پروژه‌ها
 - طبقه‌بندی بر اساس مخاطب‌شناسی
 - بر اساس بسترهای اجرایی
 - مشارکت‌پذیری مبنی بر مجری یا مجریان پروژه

پروژه‌های پیشنهادی تهران ۱۴۰۰

- بنای سده
- فرهنگستان تهران
- اکسپو تهران
- چیدمان‌های محیطی ۵ گانه
- پارک تهران ۱۴۰۰
- سمفونی تهران
- مجموعه مستندهای تهران ۱۴۰۰
- کتاب تهران
- گالری عکس تهران ۱۴۰۰
- جایزه تهران ۱۴۰۰

مقدمه:

تغییر دو رقم آخر عدد سال‌های اخیر، زمزمه تغییر دو رقم ماندگار ابتدایی آن را دارد. دو رقمی که آن‌قدر جایشان محکم بود که در تاریخ‌نویسی نمی‌آمد. همه می‌دانستند که هست. بودنش از سن خیلی‌ها بیشتر شد و حالا بعد از آن همه هزار و سیصد و چند گفتن، زمزمه آمدن هزار و چهارصد و چند می‌آید که این تغییر و تحویل اعداد، راوی داستان غم و شادی یک ملت از گذشته و رؤیاپردازی آنان از آینده است.

تاریخ سده جاری پر است از تحولات و تغییرات متعدد و مؤثری که برخی از آن‌ها نقطه عطف بوده و باعث تغییر مسیر و سنت‌شکنی و سنت‌سازی شده‌اند. تحولات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و تغییر در رفتار و سبک زندگی مردم، فاصله ابتدای سده چهاردهم تا آغاز سده پانزدهم را طوری دور می‌نمایاند که انگار بخش عظیمی از تاریخ و تحولات این خاک تنها در این صدسال رقم خورده است و همه این‌ها حکایت از خون‌دل و رنج دوران بسیار برای آبادانی ایران دارد.

حال به گواه این تاریخ، سده پیشرو با شتابی بیشتر و تراکمی افزون‌تر از رویدادها، در مقابل دیدگان و گام‌های تاریخ ساز اهالی این مرز پر گهر قرار گرفته و همین، چراغ فکر و شعله امید به آینده را برمی‌افروزد و پرنده خیال را در آسمان تصویر و تصور پرواز می‌دهد که فردا چگونه می‌آید و چگونه باید باشد.

از سوی دیگر تهران، خاصه در دو قرن گذشته، کانون اصلی تحولات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران بوده است. تاریخ تهران و حتی فضا و کالبد شهر تهران، نمونه نمایان وقایع و دگرگونی‌های بسیاری است که اهالی این سرزمین در تاریخ معاصر تجربه کرده‌اند. تهران به گواه این تاریخ، پیشانی تغییرات و قلب اتفاقات ایران معاصر است و با تحلیل وضع امروز، پیش‌ران و آینده‌ساز کشور خواهد بود.

ابتدای سده از میانه ناامنی و قبیله‌گری ناشی از بی‌دولتی دوره انتهایی قاجار، رضاخان به مدد بزرگترین قدرت خارجی بر تخت نشست و در انتهای سده، در منطقه‌ای به غایت ناامن و پر از جنگ و جدال، جمهوری اسلامی، به مدد الهی و متکی به مردم، با بزرگترین قدرت خارجی - که قصد انقلاب و سرزمینش را کرده بود - مبارزه کرد. در ابتدای سده، دولت تازه به مدد تجدد آمرانه، همه مظاهر تهران قدیم را به قهر و زور از بین برد و شهری نو بنیاد نهاد که کالبدی مدرن اما جامانده از سنت داشت. در انتهای سده، شهر می‌خواهد متکی به رأی مردم و برای مردم، جان از دست‌رفته شهر را به آن برگرداند.

اینک در هنگامه پایان و آغاز سده، در زمانه اکنون، در نقطه تهران و در آستانه مکانی-زمانی تهران ۱۴۰۰، بر آن اندیشه‌ایم که میراث‌دار صدسال فراز و نشیب و جوش و خروشی باشیم که هزاران هزار مرد و زن، خرد و جوان و از همه قومیت‌ها، گرایش‌ها، اقلیت‌ها و اکثریت‌ها آن را آفریده‌اند. سر آن داریم تا از آن میراث، توشه و تکیه‌ای بسازیم. از کاستی‌ها و لغزش‌ها عبرت بگیریم و از دستاوردها و پیشرفت‌ها بر خود ببالیم تا بیش‌ازپیش، همه در کنار هم و با استفاده از همه ظرفیت‌ها، با پرهیز از خط‌کشی‌ها و دسته‌بندی‌ها، در مسیر سده جدید محکم و استوار گام برداریم. در «تهران ۱۴۰۰» می‌خواهیم فضایی آماده کنیم تا بتوانیم درباره آنچه در این صدسال بر تهران گذشته، گفت‌وگو نماییم و با عنایت به تجربه‌های به دست آمده، آماده ورود به سده جدید شویم. از این طریق و با فراهم آوردن این تمهیدات، می‌توانیم با چشم‌اندازی روشن‌تری به استقبال آینده برویم و در مسیری گام برداریم که انتهای آن، برای همه شهروندان تهرانی زندگی آسوده‌تر و باکیفیت بالاتری به دست آید.

شهرداری تهران، به‌عنوان اصلی‌ترین متولی امورات شهر بر اساس اسناد بالادستی،^۱ در کنار جمع‌آوری و به تصویر کشیدن میراث صدسال گذشته و تدارک و آماده‌سازی تصور صدسال آینده، بر خود لازم می‌داند وظیفه تاریخی خویش را در این نقطه عطف تقویمی به‌درستی ایفا نموده و اقدامات مؤثری در جهت ایجاد فضای نشاط و همدلی، گفتگو و همفکری و اقدام و همکاری برای ایجاد یک خاطره شیرین بزرگ جمعی انجام دهد. «تهران ۱۴۰۰» عنوانی است برای یک‌روند و سلسله‌ای از رویدادها که شهرداری قصد دارد در بازه زمانی بهار ۱۳۹۹ تا بهار ۱۴۰۱ به ثمر نشاند و رسالت خود را به انجام رساند. مستند پیش رو درصدد است پس از طرح ضرورت انجام این طرح، سیمای کلی طرح «تهران ۱۴۰۰» را ترسیم نماید و نشان دهد که چگونه می‌توان متناسب با شرایط کنونی، طرحی نو درانداخت.

چرای تهران ۱۴۰۰:

بهرتر است پرداختن به چرایی و پیگیری اجرای این طرح را در تجزیه و ترکیب دو کلمه «تهران ۱۴۰۰» جستجو کرد: سال ۱۴۰۰ به‌خودی‌خود تفاوتی با سال قبل و بعدش ندارد. آنچه می‌تواند آن را متفاوت کند، اتفاقاتی است که توسط انسان‌ها در آن رقم می‌خورد. سال ۱۴۰۰ مثل روز تولد هر انسانی یا نوروز یا سال‌تحويل هر ساله است.

^۱ بیانیه گام دوم انقلاب، سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، سند آینده‌نگاری کلان‌شهر تهران (سناریوهای پیش‌روی افق ۱۴۱۰)، مواد ۱۱۴ و ۱۴۹ مصوبه عملیاتی پنج‌ساله دوم شهرداری تهران، بند ۵ ماده ۴ و ماده ۷۸ برنامه سوم توسعه شهرداری تهران، مصوبه شورای اسلامی شهر تهران.

درنگی است برای جشن و شادمانی یک ملت برای تا به اینجا رسیدن و نو شدنی دوباره؛
مجاللی است برای گردآوری و فراگیری تجربه صدساله؛

بهانه‌ای است برای افتخار و بازیابی غرور ملی؛ با تکیه بر پیروزی و دستاوردهای پشت سر؛
فرصتی است برای نگاه به افق پیش رو، امید به آینده و آغاز حرکتی نو.

ویژگی‌های تهران شامل: موقعیت جغرافیایی و قابلیت‌های محیطی تهران - که باعث پایتختی آن شد- و خصوصیات‌هایی مثل: محوریت سیاسی و اثرگذاری ملی تهران، این شهر را در مسیر رو به رشد اهمیت قرارداد. هم‌چنین پیامدهای مثبت و منفی تأثیرات جهانی مدرنیته، خیزش‌ها و مشروطه‌خواهی مردم ایران، تهران را به قطبی چندوجهی، بدون رقیب در شهرهای ایران و کانون مهاجرت و هم‌گرایی تبدیل کرد.

تنها صفت پایتخت ایران بودن کافی است تا تهران در تحویل قرن، کانون توجه و محل رویدادهای بزرگ شود. اما ویژگی محوری و مرجعیت تهران از این صفت هم مهم‌تر است. اکثر افرادی که به رشد، توسعه، آموزش و پیشرفت می‌اندیشند، درست یا غلط، حتی برای مدتی محدود، تهران را به‌عنوان مقصد برمی‌گزینند. این موضوع باعث شده قومیت‌های مختلف، اندیشه‌ها و نگرش‌های متفاوت و توانایی‌ها و استعدادهای گوناگون در این پایتخت دویست‌ساله گرد هم آیند و جلوه‌ای متفاوت و چشم‌نواز از تکرر، تنوع و زیست مسالمت‌آمیز تفاوت‌ها را در کنار هم رقم بزنند.

حال با این توضیح و تفسیر، هم‌نشینی «تهران» و «۱۴۰۰» و چرایی آن ساده‌تر و ضروری‌تر از پیش نمایان می‌شود. «تهران ۱۴۰۰» با استفاده از تاریخ یک ملت، نقطه عطفی است برای تلاقی مکانی-زمانی خاص در بستر پایتخت مدارا و رواداری یک کشور. مجموعه این رویدادها فرصتی ساخته است تا دوباره باهم باشیم؛ از دل تعامل و گفتگو و معاشرت، «تهران، شهری برای همه» را محقق سازیم و همبستگی اجتماعی را محکم‌تر کنیم؛ آن‌چنان‌که شایسته ایران اسلامی و اهالی نجیب آن است.

برای تحقق و توجه به ضرورت انجام «تهران ۱۴۰۰»، ترسیم وظایف و تعیین اقدامات موردنظر حائز اهمیت است. در زیر، مجموعه‌ای از چرایی‌ها ارائه شده‌اند:

جای خالی یک اتفاق:

سال‌های ۹۶ و ۹۷ در مورد نحوه مدیریت شهری و شهرداری تهران، پیمایش‌های معتبری صورت گرفته که در سال‌های بعد هم تداوم داشته و تکرار شده. جمع‌بندی نظرات مردم در ۵ طیف قابل ارائه است:

۱. بسیار مطلوب: شامل وضعیت مترو، حمل‌ونقل عمومی و ...
۲. مطلوب: شامل وضعیت فضای سبز، زیباسازی و ...
۳. متوسط: شامل جمع‌آوری زباله‌ها، نظافت شهر، وضعیت پیاده‌روها و ...

۴. نامطلوب: شامل فقدان ایمنی، فقدان نظم در ساخت و ساز، معماری نابرابری شمال-جنوب شهر، کودکان کار و دست فروشان.

۵. بسیار نامطلوب: شامل تکدی گری، ترافیک، آلودگی هوا، فساد و کارتون خوابی.^۲ این ارزیابی ها نشان می دهند موضوعاتی که عموماً با امکانات مالی و نگاه سخت افزاری انجام می شود موفق بوده و توانسته رضایت مردم را جلب کند. اما موضوعاتی که نیاز به اراده مدیریتی، پرداخت هزینه های اجتماعی، خلاقیت، علم و مدیریت دانش داشته موفق نبوده و مورد رضایت مردم نیست.

موضوعات موجود در شهر، بر اساس اهمیت و اولویت بدین ترتیب دسته بندی شده است: ترافیک، آلودگی هوا، فاصله طبقاتی شمال و جنوب، جمعیت زیاد، بی تفاوتی مردم نسبت به یکدیگر، آسیب پذیری در برابر زلزله، جرم و جنایت، ناامنی هنگام تردد از معابر، کمبود امکانات تفریحی_ورزشی و کمبود وسایل حمل و نقل عمومی. اما آنچه بیش از نکات دیگر نگران کننده است و نیاز به اقدام عاجل و اساسی دارد، این است که امید مردم به حل مشکلات شهری با شرح نظرانی که در بالا گفته شد، بسیار اندک است. اگر میزان امیدواری متوسط به حل مشکلات، عدد ۱ باشد، میزان امیدواری مردم به حل مشکلات شهر تهران در صورت ادامه وضع موجود، ۰/۱۹ محاسبه شده که بسیار پایین است.^۳

به مجموع این مطالب مشکل گسست اجتماعی و کاهش سرمایه اجتماعی را نیز باید افزود که از کاهش روابط و اعتماد بین شهروندی و گروه های مرجع و نهادهای حاکمیتی حکایت دارد. این موضوع نه تنها به خودی خود مشکل آفرین است، بلکه باعث عدم پایداری و توفیق اقدامات درست و مؤثر نیز می شود.

به اعتقاد صاحب نظران، مدیریت در شهرها دارای سلسله مراتب و سطوحی مختلف است. پایین ترین سطح مدیریت در یک شهر، مدیریت خدماتی است. مدیریت عمرانی در رتبه بالاتر قرار دارد که به دنبال عمران و طرح های توسعه محور است. مدیریت برنامه ریزی شهری در سطحی بالاتر قرار دارد. مدیر شهری به طراحی و برنامه ریزی در دوره های متناوب شهری می پردازد. عالی ترین سطح مدیریت شهری مدیریت فرهنگی است. این مدیریت از زاویه فرهنگی_اجتماعی به مسائل نگاه می کند و اینکه ارتقای سطح کیفی زندگی، باید اولویت اصلی مدیریت شهری بشود.^۴ اساساً از توسعه پایدار شهری زمانی می توان اطمینان داشت که بر فرهنگ، محیط زیست و مسائلی از این دست مبتنی باشد و در نهایت بتواند پایداری فرهنگی_اجتماعی را رقم بزند.

۲- (عبدی، ۱۳۹۸)

۳- (عبدی، ۱۳۹۸)

۴- (طباطبایی، ۱۳۹۸)

تحلیل این اطلاعات بر اساس نمره شهروندان به عملکرد و انتخاب و رأی مردم در بزنگاه‌های تصمیم‌گیری نشان می‌دهد مدیریت شهری نیاز به یک اتفاق نمادین دارد. اتفاقی که بتواند نگاه‌ها را به خود معطوف کند؛ شورانگیز، امیدآفرین و سرآغازی باشد بر گفتمانی انسان‌محور، برآمده از نظر شهروندان و در جهت ارتقا کیفیت زندگی آن‌ها.

فرصت‌های آیینی و ملی:

از یک منظر، تحقق طرح «تهران ۱۴۰۰» ارزشمند دانستن فرصت‌های بی‌ماندیت که تقویم در اختیار ما گذاشته است. بر این باوریم که لحظه ۱۴۰۰، همانند یک نقطه سر خط بزرگ است که می‌توان به بهانه آن سطرهای گسترده گذشته را مرور نمود و با انرژی بیشتری نگارش سطور خالی پیشرو را آغاز کرد. این نقطه سر خط مثل تولد هر ساله و یا یک نوروز و تحویل سال می‌ماند؛ اما از پس گذر و آغاز صدسال. فرصت‌های یکتای آیینی و ملی از ویژگی‌های خاص تقویم هجری شمسی است. تاریخی که مبدأش هجرت پیامبر آخرین (ص) از مکه به مدینه برای ساختن آرمان‌شهر است و مبنایش بر قاعده چرخیدن زمین به دور خورشید تعریف می‌شود. بر این اساس، آغاز سده بر مبنای آیینی، نوید عصر جدیدی را می‌دهد و با آغاز سال و شکفتن طبیعت در بهار، مژده ایام بدیعی را به همگان القا می‌کند.

پس در وهله نخست، سال هجری شمسی از هم‌نشینی یک مبدأ دینی و معرفتی هویت‌ساز حکایت دارد و یک مبنای علمی برای تقویم و شمارش ایام - که آغاز هر سال را نیز قرین آمدن بهار می‌کند - پایه می‌گذارد. این هم‌نشینی الهام بخش، مرور هم‌نشینی تاریخی علم و دین در این مرز و بوم نیز هست.

نشانه‌شناسی رخداد‌های سال‌های پایانی و آغازین قرن می‌تواند روشنگر مسیری باشد که قصد داریم در «تهران ۱۴۰۰» پیماییم. گویی تقویم همه توانش را گذاشته تا این تحویل و تحول سده، خاص‌تر و باشکوه‌تر برگزار شود. آخرین سال هزار و سیصد و چند، به رویداد طلوع و آغاز آخرین دین و برگزیدگی و بعثت آخرین پیامبر مزین است و اولین سال هزار و چهارصد و چند، به نور آمدن آخرین وصی پیامبر نشان‌دار شده و ابتدا و انتهایش، نور میلاد منجی آخرالزمان، حضرت مهدی علیه اسلام، را دارد.

بعثت روز برانگیختگی انسانی است که به حسن خلق، جوانمردی و امانت‌داری شهره شهر بود؛ صفاتی که در جامعه پیش از ظهور دین خاتم هم به اقتضای فطرت و عقل مورد تقدیر قرار می‌گرفت. پس اخلاق و معیارهای انسانی محمد (ص)، پیش از آمدن اسلام نیز ستایش شده بود و پس از پیامبری نیز مأموریت خود را در اتمام و تکمیل مکارم اخلاقی تعریف فرمود. حضور دو مبعث در سال ۹۹ فرصتی است برای احیا و تأکید بر ارزش‌های اخلاقی - انسانی و دقت روی پیام محوری آخرین فرستاده خدا: اهمیت داشتن ساحت اندیشه و تفکر. در این مجال می‌توان از آموزه‌های دینی برای ساخت آرمان‌شهری الهی، عقلانی و اخلاقی بر مدار گفتگو، خردورزی، مشارکت و مدارا بهره‌ای مضاعف برد.

از آنجا که دین، روابط سه‌گانه انسان با خدا، انسان با انسان و انسان با جهان هستی را تنظیم می‌کند، عنایت داشتن به نشانه‌های دینی می‌تواند گامی در جهت تحقق این غایت باشد؛ آن هم دینی که معجزه آن در استفاده از کلمه بوده

است. با تکیه بر این وجه دینی، با توجه به مناسبات منطقه زیستی در جهان و همسایگی با بسیاری از کشورهای مسلمان، می‌توانیم در تقویت روابط دوجانبه، حول گفت‌وگو و تعامل سازنده، نقش مؤثری داشته باشیم. نقش تهران به‌عنوان پایتخت ایران برای ایجاد زبان مشترک منطقه‌ای در یک‌زمان، بی‌همانند است. می‌توان فرصت‌سازی بی‌مانندی انجام داد تا نقطه عطفی باشیم برای الگوسازی بسیاری از مفاهیم در آرمان‌شهر انسانی.

آموزه‌های فرهنگی در سنت جوامع مختلف، هر یک به بیانی، امید و امیدواری را مدح کرده، به فرارسیدن گشایش و راحتی و پایان تلخی و سختی نوید داده‌اند که همین می‌تواند بهانه و نقطه مشترک خوبی باشد برای پیوند و گفتگوی بین‌فرهنگی و ساخت و پرداخت جهانی بهتر و پرامیدتر. مکاتب دینی و ادیان الهی بیش از دیگر مکاتب و از آن بین، اسلام و تشیع بیش از دیگران بر این آموزه تأکید دارند؛ به حدی که ناامیدی گناه نابخشودنی قلمداد و انتظار فرج، به معنای امیدواری و انتظار هر گشایشی، بالاترین عبادت معرفی شده است. چراکه برای انسان باورمند به حضور پروردگار، اساساً بن‌بست بی‌معناست و هر سختی حکمتی داشته و درنهایت، عاقبت از آن صاحبان فضیلت و شایستگان است. آموزه‌های شیعی بالاترین گشایش را متعلق به ظهور آخرین وصی رسول و حجت خدا بر زمین می‌داند که با آمدنش تبعیض‌ها از میان برداشته می‌شود؛ همان‌گونه که از جور و ستم پرشده است.

حال اولین سال هزار و چهارصد و چند به دو نیمه شعبان و میلاد حضرت حجت آراسته شده است و بی‌شک این فرصت کم‌نظیری است برای شوری پرشعور و مضاعف برای آغازی امیدوارانه، باورمندانه و عدالت‌طلبانه سده پیش رو.

گنجینه بی‌انتهای سرمایه انسانی شهر تهران:

مدیران در اکثر کشورها بر منابعی تکیه می‌کنند که روزی از بین می‌روند و تجدیدنپذیرند. این منابع از پس سال‌ها و قرن‌ها به دست ما رسیده و دارایی همه آحاد مردم این سرزمین، در اکنون و آینده، به حساب می‌آیند. منابعی که به جای مصرف امور گذرا و روزمره، باید صرف امور زیرساختی و زیربنایی شود و علی‌رغم این ملاحظه و بنا بر ائتلاف بی‌رویه، این منابع رو به کاستی گذاشته و رو به اتمام است. دیگر نه‌چندان زمین و شهری برای مصرف باقی‌مانده و نه امکانی برای فروش نفتی. شرایط به نحوی است که امروز شاید علی‌رغم میل باطنی و راحت‌طلبی سیستمی، همه مجبور باشند به شیوه صحیح علمی مدیریت روی آورند و از اقتصادی مقاومتی حمایت نمایند.

اما در کنار این منابع می‌توان به سرمایه‌ای اشاره کرد که از بین نمی‌رود و دائمی است. بر اساس هر دیدگاهی، بالاترین منبع هر کشور و هر سازمانی، نیرو و منابع انسانی تعریف شده که با دانش و خلاقیت خود می‌تواند دیگر منابع و فرصت‌های پیش رو را تبدیل به ثروتی عظیم کند. این همان عاملی است که می‌تواند باعث رشد و توسعه پایدار شود. علاوه بر کارکرد مستقیم سرمایه مردمی، مشارکت اجتماعی، به مثابه ارزشی انسانی و دینی، زمانی محقق می‌شود که همه مردم و عموم شهروندان در پیشبرد تمام امور کشور دخیل و مؤثر باشند و هر کس با توجه به تمایل، ظرفیت و توانش نقش بیافریند و قابلیت و توانایی‌اش دیده شود. درواقع «تهران ۱۴۰۰» قصد دارد بهانه‌ای باشد برای جذب

مشارکت از همهٔ آحاد ملت برای خروج از بن‌بست‌هایی که امروز شهر دست‌به‌گریبان آن است و راه‌حلی جز مشارکت برای آن قابل تصور نیست.

با بهره‌گیری از سرمایهٔ انسانی، ارزش اقتصادی و ارزش انسانی با هم جمع می‌شوند و توفیق هر نوع مدیریت شهری، در گرو همراهی، همدلی، پذیرش شهروندان و پذیرفتن نقش از سوی آنان است. پس اگر به موفقیت مدیریت شهری نیز بیندیشیم، بازهم به نقش جدی و مؤثر شهروندان در همهٔ امور، اعم از سیاست‌گذاری و اجرا، می‌رسیم. سرمایهٔ مردمی و نیروی انسانی بزرگ‌ترین داشته و سرمایهٔ شهر تهران به حساب می‌آید. تهران بالاترین جمعیت شهری کشور را دارا است (۸،۶۹۳،۷۰۶ میلیون نفر جمعیت شب و ۱۳،۲۶۰،۰۰۰ میلیون نفر جمعیت در روز) و همین امر باعث ایجاد فرصت‌های خاص در جهت رشد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی در بستر شهر تهران شده است. فعال کردن این ظرفیت‌ها و استفاده به‌جا و درست از آن می‌تواند به جهش‌های شگرف در رسیدن به شهری مطلوب با ویژگی‌های انسانی و زیست‌پذیر منجر شود.

با این تفاسیر مشخص می‌شود که تهران محل گردهمایی و هم‌نشینی ملی است. این ویژگی نه تنها در امروز، بلکه از زمان انتخاب شهر تهران به عنوان پایتخت ایران و مشخصاً در صدساله مورد نظر هم وجود داشته و می‌توان گفت آنچه تهدید می‌نماید یا تاکنون تهدید بوده، جدی گرفتن و استفاده از فرصت برای مشارکت‌های اجتماعی است. تهران فعلی را همین تنوع فکری، قومیتی و صنفی با همهٔ توانایی و ناتوانی‌اش ساخته که در هر فراز و فرودش افتخار و عبرتی وجود دارد.

این طرح، مزیت فوق را بیش‌ازپیش مورد نظر قرار داده، تقویت کرده و از آن بهره می‌برد. به این دلیل «تهران ۱۴۰۰» بستر هم‌اندیشی مصلحانه‌ای برای دریافت همهٔ ایده‌ها و اندیشه‌هاست و عرصهٔ همکاری فعالانه برای به‌کارگیری خلاقیت‌ها و توانایی‌ها برای تحقق تهرانی بهتر را بوجود آورده است. برای تحقق این مطلوب، به عزمی ملی و مشارکتی همگانی نیاز است و این مهم محقق نمی‌شود مگر آنکه شهروندان نسبت به حقوق و تکالیف خویش آگاهی یافته، در قبال شهر خود احساس مسئولیت کنند. از سویی هر کس از توانمندی و قدرت بیشتری برخوردار است، مسئولیت بیشتری خواهد داشت. نسبت بین شهر و شهروند، آمیخته و ترکیبی مداوم از حقوق و تکالیف است.

ویژگی‌های تاریخی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی تهران:

همان‌گونه که پیش‌تر به اجمال و اشاره گفته شد، علاوه بر سرمایهٔ گستردهٔ انسانی، شهر تهران دارای ویژگی‌های منحصربه‌فردی است که آن را از دیگر شهرهای ایران و دنیا متمایز ساخته و به پیشانی تحولات ایران تبدیل می‌کند. بر اساس این ویژگی‌ها تهران را می‌توان میراث‌دار سدهٔ گذشته دانست و اتفاقات فعلی آن را ترسیم‌کنندهٔ چشم‌انداز سدهٔ آینده قلمداد کرد.

• تهران با وسعت حدود ۷۰۰ کیلومتر به‌عنوان بزرگ‌ترین شهر ایران و ۲۸ امین شهر بزرگ جهان محسوب می‌شود.

• گستره تاریخی تهران: پیشینه زندگی در تهران به دوران نوسنگی بازمی گردد و از سده سوم هجری قمری قریه تهران وجود داشته است. در زمانی دارای باغ های فراوان بوده و به عنوان یکی از روستاهای اطراف شهر ری شناخته می شده. تهران در زمان پادشاهان صفوی کم کم شهرت پیدا کرد. در سال ۱۲۰۰ هجری قمری مصادف با ۱۱۶۵ هجری شمسی، تهران به صورت رسمی توسط آقا محمدخان قاجار به عنوان پایتخت انتخاب شد.

تاریخ تهران را می توان به ۵ دوره اصلی تقسیم کرد که دو دوره انتهایی آن در بررسی تاریخ سده قرار می گیرد: (۱) تهران کهن (۲) تهران صفوی (۳) تهران قاجاری (۴) تهران پهلوی (۵) تهران پس از انقلاب اسلامی.

• با انتخاب تهران به عنوان پایتخت، این شهر در صدسال اخیر مرکز اداری کشور و محور تحولات سیاسی بسیار فشرده و دگرگون کننده شد.

• تهران در تقاطع ارتباطی ایران: مهم ترین کریدور ارتباطی ایران، کریدور شرقی-غربی در محور جنوبی البرز و در درجه بعدی کریدور شمالی-جنوبی در شرق زاگرس است که محل تلاقی آنها شهر تهران است. همین امر باعث شده که تهران از بابت ارتباط داشتن و دسترسی، غیرقابل رقابت و مانا ترین پایتخت ایران در طول تاریخ شود. موقعیت جغرافیایی و ارتفاع حداقل سه هزار پایی تهران از سطح دریا، این شهر را در جایگاهی قرار داده که می تواند به پایتخت تغییر پروازهای هوایی شرق آسیا و اروپا تبدیل شود. چرا که در تردد پر شمار مسافران از شرق به غرب و برعکس، برخلاف دوبی و استانبول، تهران در پایین و کنار دریا نیست؛ بلکه در میانه مسیر هوایی است و همین دو ویژگی، باعث می شود تهران بالقوه پل ارتباطی شرق و غرب عالم باشد؛ توانی که به دلایل مختلف تاکنون از آن بهره ای نبرده است.

• بهار تقویمی و بهار طبیعی در تهران با هم می آیند و شکفتن گل ها و شکوفه در تهران در نوروز است؛ برخلاف شمال کشور که چند روز بعد است و متفاوت با جنوب که زودتر بهارشان می رسد.

• موقعیت پایتخت بودن شرایط ویژه ای را از نظر داخلی و خارجی برای تهران رقم زده است. حضور سفارتخانه ها و روابط دیپلماتیک، تهران را به کانون دیپلماسی ایران تبدیل کرده است.

• تأسیس دارالفنون، دانشگاه تهران، شکل گیری جریان فکری مدرنیته، ورود رسانه های جدید، تشکیل حلقه ها و محافل روشنفکری و پیشرفت روز به روز و رشد در این عرصه، تهران را به قطب علم، اندیشه و فناوری کشور تبدیل کرد.

• با توجه به تاریخچه تهران، حضور اقوام مختلفی مثل تبریزی‌ها، اصفهانی‌ها، خوانساری‌ها و ... در ثبات و رونق تهران نقش چشمگیری داشته‌اند. به همین جهت از ابتدا تنوع قومی در تهران بسیار پررنگ بوده است؛ تا حدی که هر کدام از این قومیت‌ها محله‌ای در تهران را به خود اختصاص داده بوده‌اند. امروزه نیز این گستردگی، تجمع ویژگی‌ها و امکانات، داشتن فرصت‌های شغلی و امکان رشد و بالندگی، تهران را مهاجرپذیرترین شهر ایران کرده است. این مهاجرپذیری نه تنها از سمت داخل ایران، بلکه حضور مردمانی از کشورهای همسایه (افغانستان، عراق و پاکستان) را در این شهر پررنگ کرده است.

• شهر فرصت‌ها (قطب اقتصادی و ظرفیت مهاجرپذیری تهران): انباشت سرمایه در تهران، این شهر را به محلی برای تمرکز و استفاده از فرصت‌های شغلی بدل کرده و مهاجران فراوانی را از سراسر کشور و حتی کشورهای همسایه به تهران رسانده است. بدون تردید باید به این ویژگی تهران با دیده مثبت نگریست و تلاش کرد تهران به شهری مهاجرپذیر و دوستدار تنوع و مهاجرت بدل شود و با توزیع برابر فرصت‌ها بر کاستی‌های تمرکز سرمایه غلبه کرد.

• تهران کانون اقتصاد و تجارت ایران و اولین منطقه صنعتی ایران محسوب می‌شود.

• تهران از نظر هنری هم دارای جایگاهی یکتا در ایران است. هنرهای مدرن از بدو ورود به ایران، وارد تهران شده‌اند و تهران آغازگر ورود به این وادی بوده است. تهران شاهد ساخت اولین سالن سینما، اولین تئاتر مدرن، اولین سالن موسیقی و ارکسترال بوده است. معماری، هنرهای تجسمی، هنرهای نمایشی و ادبیات معاصر و دیگر ظرفیت‌ها باعث ایجاد لحن متفاوت و متمایز هنر تهران شده است. وجود دانشگاه‌های اصلی هنر، برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های هنری (داخلی و خارجی) به صورت متمرکز در تهران، باعث شده تمرکز هنری در شهر تهران بیشتر شده و به تعبیری اصلی‌ترین بازار هنری کشور نیز تهران باشد.

• شاید امروز آلودگی هوا از مشخصه‌های اولیه تهران ذکر شود؛ اما نباید فراموش کرد که یکی از عوامل اصلی انتخاب تهران به پایتختی، قطعاً امکانات و امتیازات زیست محیطی آن بوده است. ویژگی‌هایی که تا امروز هم توانسته پنجه در پنجه هیولای آلودگی هوا و کمبود منابع آبی بیافکند که اگر این‌ها نبود، تهران نه محل «قرار» که عامل «فرار» می‌شد. چهار فصل بودن و تنوع آب و هوایی در یک زمان، با توجه به پهناوری و اختلاف ارتفاع نقاط تهران، چشمگیر است و با همه نابودی‌ها هنوز آب تهران، گونه‌های گیاهی، رشته کوه‌های البرز در شمال، دشت‌های جنوبی و رود دره های فراوان، ویژگی‌های بی‌همتایی به تهران داده است.

سوابق ملی و بین‌المللی به عنوان اندوخته‌های بشری:

در طول تاریخ و در سرتاسر جهان، تلاش‌های فراوانی برای معناآفرینی و هویت‌بخشی به ایام مختلف سال صورت گرفته و می‌گیرد. از جشن‌های ملی گرفته تا اعیاد مذهبی همگی درصدد آن هستند تا زیست‌روزمره انسان را از یکنواختی خارج کرده و معنای متفاوتی به لحظات انسان ببخشند و وسیله رشد شوند. به‌طور خاص، آنچه با مقصود این طرح مرتبط است، اقداماتی با رویکرد فرهنگی است که در ایران و جهان برگزار شده و هدف از آن، تمرکز روی سال‌های خاص و متمایز ساختن آنها از دیگر روزها و ایام است.

❖ تجربه‌های مشابه داخلی:

- «هزاره فردوسی» در سال ۱۳۱۳ هجری شمسی، با مجموعه‌ای از اقدامات به مناسبت هزارمین سال تولد فردوسی برگزار شد که ۴۰ تن از ایران‌شناسان برجسته از ۱۷ کشور و ۴۰ تن از ادیبان و اندیشمندان ایرانی در آن شرکت داشتند. جشن هزاره فردوسی یکی از رویدادهای مهم فرهنگی قرن و مهم‌ترین کنگره علمی بود که در ایران معاصر برگزار شد و در انتها از آرامگاه فردوسی در توس - که ساخت آن ۸ سال به طول انجامیده بود - بهره‌برداری شد.

- تأسیس دانشگاه تهران و خبرگزاری پارس هم در این سال ثبت شده است.

- جشن‌های ۲۵۰۰ ساله در سال ۱۳۵۰ هجری شمسی به نام ارج نهادن به تمدن و تاریخ کهن ایران با میزبانی سران ۶۹ کشور برگزار گردید. جشنی که از دل باستان‌گرایی و در پی کسب هویت برای حکومت وقت انجام شد. این برنامه‌های هنری - فرهنگی، مبتنی بر نظام ارزشی پهلوی برگزار و تعدادی ساخت‌وساز انجام شد که برج آزادی از آن دوره است. جدی‌ترین آفت این جشن - که شاید بر همه آن سایه افکند - منفک بودنش از متن مردم و وضعیت اجتماعی آن دوره و تفاوت و تضاد با فرهنگ عمومی، علی‌الخصوص نسبت به باورهای دینی و بی‌اعتنایی به فقر حاکم بر اکثریت در کشور، بود که این کاستی می‌تواند درس بزرگی برای برنامه پیش رو باشد.

- «بازی‌های آسیایی ۱۹۷۴ میلادی»، مقارن با ۱۳۵۳ هجری شمسی، نمونه دیگری از این رویدادهاست. تهران میزبان ۳۰۱۰ ورزشکار از ۲۵ کشور بود و مجموعه ورزشی آزادی به مناسبت همین رویداد ساخته شد.

❖ تجربه‌های جهانی:

• شاید فراگیرترین اقداماتی از این دست، جشن‌ها و رویدادهای سال ۲۰۰۰ میلادی و آغاز هزاره سوم بودند که در آن به همت نهادهای خصوصی و دولتی کشورها، سالی متفاوت رقم خورد و گستره آن به حدی بود که اکثر مردم جهان منتظر عصری نوین بودند. این اقدامات همراه با مجموعه‌ای از رخداد‌های فرهنگی در سال ۱۹۹۹ میلادی شروع شد و جامعه جهانی با شروع سال نو، به پیشواز دوران جدید خود رفت. یکی از نقاط مشترک میان کشورها، تشکیل انجمنی با عنوان شورای هزاره سوم بود که در آن برنامه‌ریزی‌های همه جانبه (از قبیل طراحی پروژه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی، ملی، مذهبی و...) انجام شد و درباره نحوه تبلیغات در رسانه‌ها و برگزاری مراسم در ساختمان‌های مهم در هر شهر، تصمیم‌گیری‌هایی صورت گرفت. در همین زمان و برخلاف گذشته - که بودجه‌های کلانی برای اجرای پروژه‌های معماری و بناهای یادبود اختصاص می‌یافت - شهرهایی مثل رم و لندن، بودجه برنامه هزاره خود را در جهت بازسازی و حفاظت از گذشته صرف کردند.

چیستی تهران ۱۴۰۰

بررسی طرح‌های موفق و مؤثر در این زمینه نشان می‌دهد در پس هر کدام، زمان مبسوطی برای برنامه‌ریزی و ایده وجود داشته و رویداد نهایی محصول یک‌روند منظم در برنامه‌ریزی و اجرا بوده است. حال با نظر به تحویل قرن - که بستن دفتری صدساله است و گشودن دفتری دیگر - طرح «تهران ۱۴۰۰» بیش از آنکه یک رویداد لحظه‌ای باشد، یک‌روند مدت‌دار است؛ روندی برای گردآوری یافته‌ها و داشته‌های یک ملت در طول تاریخ و گستره جغرافیای یک شهر؛ روندی برای گردهمایی همه شهروندان جهت تحکیم همبستگی اجتماعی و گنجینه انسانی برای شروعی خردمندانه و پرانگیزه.

با عنایت به همه فرصت‌های استثنایی بیان‌شده، طرح «تهران ۱۴۰۰» امکانی برای حضور و ظهور می‌یابد. هدف این طرح، همراهی حداکثری و استفاده همه‌گیر از ظرفیت‌های موجود و درعین حال مرتبط با این موضوع است؛ به نحوی که مهم‌ترین داشته یک شهر - که نیرو و معدن عظیم انسانی آن است - را به همراهی، همسویی و مشارکت در این طرح تشویق کرد و تعاملی فعال و دوسویه را نسبت به قبل ایجاد نمود.

این طرح با رویکردی ویژه به این ظرفیت‌ها نگاه می‌کند و درصدد است چترش به گستردگی همه مردم باشد. در طی انجام طرح، به صورت تدریجی و مؤثر حضور مردم پررنگ‌تر، جدی‌تر و مؤثرتر می‌شود. یکی از اهداف دیگر این طرح، ملی‌گرایی در جهت ایجاد وحدت و همراهی شهروندی است و این وحدت محقق نمی‌شود مگر با به رسمیت شناختن تنوع موجود.

«تهران ۱۴۰۰» - که در ادامه با جزئیات بیشتری توضیح داده می‌شود - بیش از آنکه اتفاق جدیدی باشد، یک آینه قدی و تمام‌نما است؛ آینه‌ای برای انعکاس و بازنمایی آنچه هست؛ آینه‌ای برای روایت کلان‌شهر تهران؛ برای بازنمایی قد و قامت افراشته یک ملت در اکنون، تصویرگر فراز و نشیب تاریخ صدساله در عرض جغرافیایی به نام تهران. کار آینه ساختن و افزودن نیست؛ بلکه آنچه موجود است را با جلا و جلوه‌ای مضاعف منعکس می‌کند. همه تلاش‌ها در این طرح، تجمیع داشته‌های انسانی در بستر تاریخ و جغرافیا و پیش چشم آوردن آنهاست. بر این اساس، محورها و اصول اساسی مورد توجه در «تهران ۱۴۰۰» از این قرار هستند:

- داشتن رویکرد اجتماعی و فرهنگی به همه مسائل مدیریت شهری و تغییر رویکرد در همه حوزه‌ها؛ از شهر خودرو محور و ساخت و ساز بنیان به شهر پیاده محور و انسانی.

- ضرورت افزایش انسجام سیستمی در شهرداری تهران. (با توجه به گستردگی سیستم شهرداری، این انسجام برای ایجاد وحدت رویه، طراحی فرایند درست و اثرگذار و داشتن نقشه راه مشترک با مسئولیت‌های متفاوت، اما هم‌سو و هم‌راستا، بسیار ضروریست.)

- وجود برنامه‌ای شفاف، انگیزشی و مشارکت‌پذیر برای آحاد مردم.

- توجه به حقوق شهروندی و همه را دیدن. (تمرکز بر طرحی که همه شهروندان خدمات یکسان دریافت کنند؛ در امور شهر مشارکت نمایند و صاحب حق و ایده دانسته شوند؛ افراد کمتر برخوردار و به حاشیه رفته در اولویت قرار گیرند و از ظرفیت همه شهروندان در طراحی و اجرا استفاده شود.)

- احیای مسئولیت اجتماعی شهروندان با تأکید بر افراد و نهادهای برخوردارتر و استفاده از ظرفیت آن‌ها.

- توجه به چندفرهنگی بودن و هویت متکثر تهران و استفاده از هویت‌های فردی تا مکانی (از لحاظ قومیتی و فرهنگی و اقلیت‌ها).

- در نظر داشتن همه افراد و استفاده از همه ظرفیت‌ها بدون لحاظ کردن خط‌کشی‌های مرسوم و سرمایه زدا و حرکت به سمت همبستگی اجتماعی.

• بهره‌گیری از خرد جمعی و کنشگری مرزی مابین مدیریت شهری، نخبگان، دانشگاهیان، فعالین مدنی، فعالین بخش خصوصی و نهادهای دولتی - حاکمیتی از طریق گفتگو و تعامل روزافزون.

• حضور پررنگ نهادهای مردمی.

• عنایت به پایتختی تهران و استفاده از ظرفیت‌های چندلایه ملی و بین‌المللی آن و اهمیت تهران به عنوان نماد ایران.

• نگاه به ظرفیت‌های تقویمی و قرارگیری در موقعیت زمان خاص (وجود دو مبعث و دونیمه شعبان).

درنگی در شعار «تهران شهری برای همه» و مفهوم مرکزی طرح:

برای انتخاب شعار و مفهوم مرکزی طرح «تهران ۱۴۰۰»، تقریباً اغلب رویکردها و مباحث مطرح در مورد شهر و مشخصاً درباره تهران مورد توجه و بررسی قرار گرفت و تلاش شد مفهومی برگزیده شود تا فراگیری بیشتری نسبت به مفاهیم موجود داشته باشد و بتواند به صورت جامع آن‌ها را در برگیرد. درعین حال در ذهن مخاطب، آشنا و قابل پیگیری بوده و همراهی و تعامل مناسبی ایجاد کند. شعار و مفهوم مرکزی چنین طرحی باید کشش و توان به دوش کشیدن تاریخ ۱۰۰ ساله و دیدن نقش همه مردمان مؤثر در اکنون و این بازه زمانی را داشته باشد و بتواند همه شهروندان تهران و طیف گسترده‌ی افراد بیرون این طرح را مخاطب قرار دهد.

برای این طرح، شعارها و تیتراهای متنوعی مبتنی بر هویت‌های مختلف، برای تهران در نظر گرفته شد.^۵ اما مرور و بررسی نشان داد که تمام این شعارها، اندیشه‌ها و گفتمان‌ها را می‌توان در مفهوم «تهران، شهری برای همه» یافت. به همین دلیل این گزاره به عنوان مفهوم اصلی و هدف غایی طرح «تهران ۱۴۰۰» برگزیده شد.

«تهران، شهری برای همه» مفهومی است که اغلب نیازها، تعابیر و دغدغه‌های بسیاری از افراد حقیقی و حقوقی را در بردارد. این شعار برآیندی از همه تعاریف و خواسته‌ها از تهران است. از طرفی این شعار، شعار اصلی شهردار تهران در اخذ رأی اعتماد اعضای شورای اسلامی شهر تهران - که برآمده از رأی شهروندان هستند - بوده است. به تعبیری این شعار برآمده از رأی و نظر مردم است.

۵- تعاریف چون: تهران شهر گفتگو، تهران شهر فردا، تهران جهانی، تهران دیپلماتی، تهران شهر اقوام و مشاهیر، تهران شهر فرهنگ، تهران شهر هوشمند، تهران شهر تاریخ، تهران شهر مردم، تهران پایتخت دوست ساله، تهران شهر زیست پذیر، تهران و درآمد پایدار، تهران شهر مهاجرپذیر، تهران شهر گفتگو و اندیشه، تهران و برندینگ تهران، تهران هویت مبهم و نامعلوم، تهران و گردشگری، تهران و خواهرخواندگی، تهران و کوچه هایش، تهران شهر محله‌ها، تهران اقلیم و جغرافیا، تهران ایران کوچک، تهران و سرمایه‌ها، تهران و منبع عظیم نیروی انسانی، تهران تاریخ‌ساز، طهران قدیم تهران جدید، تهران و بلدیة، تهران و زیست بوم، تهران شهر دوستی، تهران و شهروند، تهران و سرمایه اجتماعی، تهران اقتصاد تهران و تولید، تهران شهر سبز، تهران شهر دوستدار کودک، تهران شهر مادر و کودک، تهران و پسماند، تهران و محیط زیست، تهران و بازیافت، تهران شهری برای همه، تهران و ادیان، تهران شهرهای آینده، تهران شهری برای همزیستی، تهران شهر پایدار، تهران و نظام تدبیر شهر، تهران شهر دوستدار طبیعت، تهران مرکز همگرایی ملی، تهران ما، تهران زندگی شگفت‌انگیز، تهران شهر هزار رلوی، تهران شهر فلسفه و عرفان، تهران و تهران، تهران و هویت فرهنگی تهران، تهران شهر مقاومت و ایثار.

این شعار از کنار هم قرار گرفتن چهار کلمه اساسی ساخته شده که در کوتاه ترین زمان و حالت می تواند بسیاری از مفاهیم را در عین سادگی به مخاطب منتقل کند و حوزه وسیعی از معانی را تحت پوشش قرار دهد. اگر بخواهیم عمیق تر به اجزای این شعار بپردازیم، می توانیم موارد زیر را برشماریم:

۱.۱. تهران:

تهران با تمام نقاط قوت و ضعفش، تهدیدات و فرصت های نابی را فراهم آورده است. به عنوان مثال می توان به ویژگی منحصربه فرد و ویژه نقش پایتختی تهران در طی دوست سال گذشته اشاره کرد. وقتی صحبت از تهران می شود، نمی توان نکات منفی و دردسرساز آن را مورد بررسی قرار نداد؛ نکاتی که امروزه باعث ایجاد بسیاری از معضلات برای کلانشهر تهران شده است.^۶ از سوی دیگر نقش تهران به عنوان مرکز بسیاری از امور و فعالیت ها و اتفاقات، فرصت های ویژه ای را برای شهر تهران و ساکنان آن فراهم کرده است. چنانچه در فصل پیش آمد، محوریت تهران در مباحث سیاسی، علمی، صنعتی، درمانی، اقتصادی، فرهنگی، ورزشی، جمعیتی و گوناگونی در تجمعات زیستی کنار هم را می توان در این راستا مثال زد.

۱.۲. شهری:

شهر جایی برای تجمع و به هم رسیدن انسان ها است که مجموعه سرمایه ها و فرصت ها را در خود جای داده و همه آن ها به واسطه مردم در بستر فضای شهری به دست می آید؛ ساخته می شود و ساخته هر نسل، داشته های نسل بعد را می سازند. سرمایه های یک شهر شامل سرمایه اجتماعی، فرهنگی، هنری، تاریخی، علمی، اندیشه ای، نمادین، محیطی، زیست محیطی و جغرافیایی است.

۱.۳. برای:

برای چه کسی و برای چه کاری؟ تأکید «برای» در این شعار آن است که همه شهروندان تهرانی نسبت به شهر، احساس تعلق و مالکیت داشته باشند؛ در آن احساس غریبه بودن نکنند و هر کس بتواند به هر آنچه مطلوب است برسد. درواقع «تهران» زمانی به «شهری برای همه» بدل می شود که همه ساکنان آن احساس کنند هر کجای شهر، بخشی از خانه خود آن ها و بلکه بخشی از جان آن ها است و از این منظر است که می توانند به مشکلات آن به عنوان مشکلات خانه و جان خویش بنگرند؛ برای رفع آن بیندیشند؛ خلاقیت خود را برای بهبود آن به کار گیرند و رشد و پیروزی خود را در گرو

۶- آلودگی هوا، انبوه مصرف، تولید انبوه زباله و پسماند، مسائل اجتماعی (اختلاف طبقاتی، تفاوت سطح زیستی و دسترسی به امکانات)، مهمان پذیری روزانه برای انواع مسائل و کارها در طی روز، شهرک های اقماری، بافت فرسوده، گرانی و کمبود فضای سبز، کمبود فضای فرهنگی و ...

اعتلای آن بینند. در نتیجه شهر باید جایی باشد «برای»: زیستن، تعامل، آرامش، امنیت، رشد، نشاط، آموزش، امید و پویایی، امکان تکامل تجربه زیستن، هویت بخشی دوجانبه فرد و شهر، عدالت در تمام معانی آن، معاش و اقتصاد، ارتباط مشارکتی و در نهایت اندوخته و سرمایه اجتماعی. در «تهران ۱۴۰۰» باید تدابیری اندیشید که از همه ظرفیت های تهران بهره برداری شود و از وضعیت کنونی - که تهران صرفاً به جایی برای رسیدن به کار و منزل تبدیل شده - فاصله گرفته شود.

۱,۴. همه:

همه شامل ۵ بخش اساسی می شود:

- ۱- همه آدم ها از بابت: سن، جنسیت، نقش زیستی (پدری، مادری، فرزند و ...)، نژاد، اقوام، اقلیت ها، اصناف و اقشار اتباع مهمان ها.
- ۲- همه موجودات: حیوانات، گیاهان، محیط زیست.
- ۳- همه دارایی ها و فرصت ها، همه موانع و تهدیدات.
- ۴- همه مکان ها: همه نقاط و مناطق از شهر تهران در هر منطقه از شمال، جنوب، شرق و غرب تهران؛ در همه فضا و کالبد شهر.
- ۵- همه زمان ها: توجه به زمان گذشته، حال، آینده و استفاده درست و مناسب از آن. (اهمیت مناسبت های ملی / تاریخ ساز / تلخ و شیرین و مذهبی)

۱,۵. اصول برگرفته شده از شعار «تهران، شهری برای همه»:

وقتی از تهران به عنوان شهری برای همه حرف می زنیم، یعنی تهران و داشته ها و نداشته هایش متعلق به همه شهروندان آن و همه افرادی است که به نوعی با آن در ارتباطند و به میزان این ارتباط و تعلق، حقوق، مسئولیت و تکالیف افراد نسبت به شهر متفاوت می شود. «تهران شهری برای همه» در مقابل «تهران برای برخوردارترها»، باید ثروت و امکانات انباشته در شهر در خدمت به همه مردم و با تبعیض مثبت نسبت به افراد کم برخوردار باشد.

تهران زمانی به خوبی شهری برای همه می شود که از همه افراد و از همه ظرفیت ها استفاده شود؛ با همه و در کنار هم مسیر طی شود و امکانات و خدمات عادلانه برای همه در نظر گرفته و اختصاص داده شود. هدف از انتخاب این شعار برای این طرح، از این جهت است که در کلام و رفتار همه تاریخ ۱۰۰ ساله، همه مؤثرین و زنان و مردان تهران در طول قرن، همه نقاط و فضاهای شهری تهران در بستر تاریخ و امروز و همه آنچه که ما را به امروز رسانده، دیده شده؛ کنار هم جمع شود و با همه این ظرفیت ها قرن جدید در تهران آغاز گردد.

بنابراین، اصولی که می توان برای شعار «تهران، شهری برای همه» در طرح تهران ۱۴۰۰ بیان کرد به شرح زیر است:

- پابندی به امر عدالت، علی‌الخصوص عدالت اجتماعی در ارائه خدمات به شهروندان با تبعیض مثبت و تأکید بر افراد، اقشار و مناطق کم برخوردار.
- دیده شدن همه و ایجاد مجال برای استفاده از ظرفیت فردی و اجتماعی شهروندان و بخش خصوصی و نهادهای دولتی - حاکمیتی و استفاده مؤثر، هدفمند و کارآمد از ظرفیت‌های موجود در حوزه‌های مختلف (سرمایه‌های مادی و معنوی).
- پابندی به حق مشارکت، ایجاد حس همکاری و همیاری، ایجاد زمینه مشارکت حداکثری و برابر، ایده پردازی و نظر دهی برای عموم شهروندان، علی‌الخصوص افراد و نهادهای صاحب ایده و نظر که دسترسی کمتری به نهادهای تصمیم گیر دارند، و در نهایت افزایش مسئولیت اجتماعی.
- ایجاد نشاط، پویایی و احساس کارآمدی مؤثر در محیط شهری و امید و انتظار مطلوب.
- بازخوانی نقش مردم و بازآفرینی مفهوم شهروندی در رونق فعالیت‌های جامعه و قدرت شهری و ایجاد ارزش افزوده در مدیریت منابع شهری با استفاده درست از منابع انسانی.
- استفاده از شرایط ویژه تهران در زمینه تکثر جمعیتی، تنوع قومیتی، حضور مهاجرین، تکثر آداب و رسوم، تعدد اقلیت‌های دینی و مذهبی، فعالیت گروه‌های مردم‌نهاد و مؤسسات خیریه، وفور نخبگان در حوزه‌های مختلف و ظرفیت شخصیت‌های تاریخی و ملی.
- شناختن تهران به عنوان شهری دوستدار همه و شهری دوست‌داشتنی برای همه؛ به گونه‌ای که همه در آن حس موفقیت و پیروزی کنند.

شعار تهران ۱۴۰۰:

برای سهولت در تولید محتوا و خلق آثار متعدد فرهنگی و رسانه‌ای، باید از دل مفهوم «تهران شهری برای همه» یک شعار کوتاه، رسا و منتهی به کنش متولد شود تا در مسیر تحقق حال خوب، نقش تک‌تک شهروندان (مخاطبان این پویش) روشن‌تر و مشخص‌تر گردد و تهران ۱۴۰۰ شهری باشد که همه شهروندان با هم و برای هم در مسیر رسیدن به حال خوب، همگام و هم‌دل و هم‌قدم شوند.

وقتی افراد در هر مجموعه‌ای (خانواده، اداره یا شهر) دیده شده و در نظر گرفته می‌شوند، احساس تعلق، وابستگی و مسئولیت‌پذیری میان آن‌ها و دیگر افراد مجموعه موردنظر، قوی‌تر و جدی‌تر خواهد بود. این همان نقطه قابل تأملی است که بی‌توجهی به آن، شهر تهران را آسیب‌پذیر می‌کند. پس اگر شهروندان از سوی متصدیان خدمتگزاری (دستگاه‌ها و بازوهای شهرداری) و سایر همشهری‌ها دیده و در نظر گرفته شوند، حس تعلق و وابستگی به همشهری‌ها در آن‌ها پُررنگ‌تر می‌شود. اینجاست که هیچ‌کس، حتی از کوچک‌ترین قدم‌ها، برای بهتر شدن حال دیگری دریغ نخواهد کرد. فراموش نکنیم که اقلیت‌ها، معلولان، مهاجرها، محرومین و حتی خود مسئولین را نباید از دایره شهروندی

بیرون دید. این تقویت حس تعلّق، مسئولیت‌پذیری و کنش-واکنش دلسوزانه، در نگاه اعتقادی معادل مفهوم والای امر به معروف و نهی از منکر است.

همچنان که آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» (آیه ۱۱ سوره رعد) مصداق قرآنی اهمیت دادن به فرهنگ عمومی و اثرگذاری نگاه، تصمیم‌ها و کنش‌های مردم است.

جمله‌ای نغز منسوب به مُحی الدّین ابن عربی است که:

«النَّاسُ نُفُوسُ الدِّيَارِ؛ مَرْدُمانِ جان‌های سرزمین‌اند»

با این زاویه دید، سزااست **شهرداری** را **مردم‌داری** بدانیم! فضای سبز، شبکه گسترده حمل‌ونقل، تمهیدات هوشمندسازی، امکانات رفاهی در دسترس، معماری درست و سنجیده و... همه و همه رگ و پی پیکره شهری است. خون جاری در این رگ، جان این پیکر، مردم‌اند. وقتی حال تهران خوب است که حال مردمش سالم و خوش باشد و وقتی شهرداری سربلند است که مردم‌داری کند.

از دالان این مفاهیم و با چراغ روشن آیات قرآن و روایات مستند، به عبارت تراش خورده و موجز «جان مردم، جان شهر» رسیدیم که برای ایجاد فضای صمیمی به «جان تو، جان شهر» بدل شد. عبارتی که جدای از ارتباط شخصی و صمیمی با تک‌تک مخاطبان و نیز دعوت به مشارکت، تأکید دارد که مردم صاحب اصلی شهرند. این ترکیب رسا، غیرمنتظره و بدیع، در لایه‌های زیرین خود، باظرافت به کوتاهی‌های احتمالی گذشته هم اشاره دارد و از جایگاهی هم دلانه، بی‌تکبر و دلسوز با شهروند سخن می‌گوید.

عدد ۱۴۰۰ برای تداعی و یادآوری در فضای تبلیغاتی، به لحاظ تاریخی، تصویری و گرافیکی ظرفیت بسیار مناسبی دارد. با توجه به جزییات این پویش، باید در نظر داشت که اصل بر حرکت است نه لزوماً موقعیت. لذا در این پویش، توجه به بضاعت، استعداد و موقعیت شخصی، نفس قدم برداشتن و تغییر (هرچند به‌ظاهر کوچک و جزیی) است که ارزش و اهمیت دارد.

ادبیات موضوع در ساحت اندیشه:

یکی از مباحث اساسی که در طراحی «تهران ۱۴۰۰» مورد دقت و توجه قرار گرفت، استفاده از خرد جمعی و منظومه فکری بسیاری از افراد حقیقی و حقوقی در حوزه شهر است؛ استفاده از اندیشه افرادی در حوزه‌های اندیشه‌ای، جامعه‌شناختی، نخبگی و مدیریت کارآمد شهری (حوزه زیست شهری و حوزه مدیریت شهری). کلیدواژه‌های اصلی موجود در نظرات، پژوهش‌ها و اندیشه‌ها شمارش گردید و مشخص شد شعار «تهران، شهری برای همه» همه این کلیدواژه‌ها را در خود گنجانده است و می‌توان در تعریف پروژه‌ها و برنامه‌های «تهران ۱۴۰۰» محوریت اصلی را به خود اختصاص دهد.

از اصلی‌ترین کلیدواژه‌ها می‌توان به این موارد اشاره کرد:

❖ شهر بر پایه نظر مردم:

بر اساس تعبیر صریح متون دینی، مردم در نظر حضرت علی (ع)، فارغ از جنسیت و طبقه و رنگ و نژاد و قومیت، همه بر حاکم حقی دارند. در شرح نامه ۵۳ نهج البلاغه (عهدنامه مالک اشتر) در بخش دوم: مدارا با مردم می‌خوانیم: «فَاتَّبَعُهُمْ صِنْفَانِ: إِمَّا أَخٌ لَكَ فِي الدِّينِ، وَإِمَّا نَظِيرٌ لَكَ فِي الْخَلْقِ»؛ مردم برای حاکم یا برادر دینی هستند یا هم‌زاد در آفرینش. این خود مبنایی است بر آنکه نباید به مردم با دو چشم نگاه کرد. معیار ارزیابی حاکمان از نظر او نیز آن است که عامه مردم از او به نیکی یاد کنند «وَإِنَّمَا يَسْتَدِلُّ عَلَى الصَّالِحِينَ بِمَا يَجْرِي اللَّهُ لَهُمْ عَلَى السِّنِّ عِبَادَهُ». این مبنای مسلم دینی، الزام‌آور است تا مدیریت شهری را برآمده از مردم و برای مردم بدانیم و در هیچ مرحله‌ای از ایشان غافل نشویم.

جمع شده همه این مفاهیم را در بیان جافتاده مدیریت امروزی می‌توان در کلمه «مردم‌سالاری دینی» بازیافت. بدین معنی که مردم باید به معنای واقعی کلمه، بر خویش سیادت داشته باشند.

مردم از نظر دین ذخایری هستند که باید ارج گذاشته شوند و این ارج‌گذاری جز با در نظر داشتن همه انتظارات ایشان و تلاش در جهت مشارکت‌گیری فعالانه و خلاقانه از ایشان ممکن نیست. باید تلاش حداکثری صورت گیرد تا خود مردم به عنوان متولیان اصلی وضع زندگی خویش، در همه ساحت‌های مدیریت شهری مؤثر واقع شوند.

❖ حق بر شهر^۷:

بر اساس نظر لوفور^۸، حق بر شهر ادعای به رسمیت شناختن شهر است به عنوان بازتولید کننده روابط اجتماعی، قدرت و حق مشارکت در آن. از نظر او، حق بر شهر با تشریک فضا همراه است و مکمل مباحث حقوق شهروندی که به شهروندان حق ابراز عقیده، رأی دادن و غیره را می‌دهد. از نظر لوفور هر فردی حقی بر شهر دارد. «حق بر شهر، خودش را همچون حق آزادی، حق فردی‌سازی در عین اجتماعی شدن، حق سکونت‌گاه و حق سکونت‌گزیدن ابراز می‌کند. همچنین حق مشارکت و تصرف از آن خودسازی نیز از مصادیق مهم این مفهوم هستند». هاروی^۹ «حق بر شهر» را فراتر از آزادی‌های یک فرد در انتخاب و دسترسی به امکانات شهری می‌داند. وی می‌نویسد: «حق بر شهر بسیار فراتر از آزادی فردی در دسترسی به امکانات شهری است. حق به شهر، حق تغییر دادن خودمان از طریق تغییر دادن شهر است. به علاوه، این حقی عمومی است و نه فردی. این دگرگونی به طور اجتناب‌پذیری وابسته به اعمال نیروی جمعی در تغییر شکل دادن به روند توسعه

^۷ - Right to the city

^۸ Henri Lefebvre

^۹ David Harvey

شهری است. من می‌خواهم چنین استدلال کنم که آزادی ساختن شهرها و خودمان، یکی از باارزش‌ترین و درعین‌حال فراموش‌شده‌ترین حقوق بشر است».

تحقق تهران شهری برای همه، با در نظر گرفتن حقوق همه افراد، خدمات‌رسانی به عموم شهروندان و از آن بالاتر، ایجاد فرصت برای مشارکت عموم شهروندان در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و ساخت شهر است.

❖ شهر دوستدار کودک^{۱۰}:

با گسترش شهرنشینی در دنیا، افزایش جمعیت و تغییر سبک زندگی در دنیای مدرن، کودکان در تحولات جدید شهری نادیده گرفته می‌شوند و لزوم توجه به آن‌ها در شهرها بیش‌ازپیش احساس می‌شود. شهر یک واقعیت زنده و پویا است که نباید خود را بر کودک تحمیل کند؛ بلکه باید متناسب با شخصیت او شکل بگیرد. یونیسف در دهه نود میلادی، ایده شهر دوستدار کودک را پیش کشید و از شهرداری و مدیریت شهرهای گوناگون خواست از برنامه‌های مرتبط پشتیبانی کنند. یکی از تعریف‌هایی که در خصوص شهر دوستدار کودک مطرح شده است: «سامانه‌ای محلی بر پایه حاکمیت مطلوب که به رعایت حقوق کودکان متعهد است.» (CFCI) در واقع شهر دوستدار کودک قانون‌های ویژه خود را دارد. به گونه‌ای که کودک در تصمیم‌های مربوط به شهر تأثیرگذار است و نظرش را در مورد آنچه از شهر می‌خواهد، بیان می‌کند. در خانواده، زندگی و اجتماع مشارکت دارد و از خدمات انسانی مانند مراقبت‌های آموزشی بهره‌مند است. با ایمنی در خیابان‌ها رفت‌وآمد می‌کند و در رویدادهای فرهنگی-اجتماعی مشارکت دارد. در واقع شهری، شهر دوستدار کودک است که در آن کودکان کارگزارانی پویا باشند. شهر دوستدار کودک تنها یک شهر خوب برای کودکان نیست، بلکه شهری است که به وسیله کودکان ساخته می‌شود. رعایت چهار اصل کلی در استانداردسازی شهر دوستدار کودک الزامی است: ۱. عدم تبعیض ۲. توجه نمودن به علایق کودکان ۳. حقوق زندگی و ارتقا توسعه ۴. احترام به دیدگاه‌های خاص کودکان و نوجوانان. پرواضح است که وقتی نسبت به کودکان، ایده و برنامه درست و عملیاتی در نظر گرفته نشود، تهران شهری برای همه نمی‌تواند باشد؛ خاصه آنکه کودکان، نشاط زندگی امروز و کنشگران اصلی فردا هستند.

❖ زنان و شهر:

فضاهای عمومی شهری، متعلق به عموم شهروندان هستند و باید دارای ویژگی‌های دموکراتیک، در دسترس بودن برای همه گروه‌ها، و آزادی عمل نسبی باشند. این فضاها به‌منظور دستیابی به عدالت شهروندی، باید محیطی امن، سالم، پایدار، و جذاب برای همه شهروندان فراهم کنند تا همه گروه‌های اجتماعی فارغ از محدودیت‌های سنی، جنسیتی، قومی و غیره بتوانند از این فضا و امکانات بهره‌مند شوند و در زندگی شهری

^{۱۰} Child friendly citie

مشارکت داشته باشند. مطلوبیت یک فضای شهری، به‌ویژه در خصوص برخی از فعالیت‌ها، به میزان برداشت و ادراک نیازهای فرد استفاده‌کننده از فضا بستگی دارد. (قرایی، ۱۳۹۱: ۱۸) یعنی برای استفاده و بهره‌مندی افراد متعدد از فضاهای شهری، شرایط باید برابر باشد. از این رو ممکن است گروهی از افراد، یک فضای شهری را مناسب و مطلوب ارزیابی کنند و گروهی دیگر نامناسب. مردان در فضاهای شهری، آزادی بیشتری در رفت و آمد و دسترسی به فضاهای عمومی دارند و زنان به دلایلی از جمله نحوه پوشش، فیزیولوژی و سایر ویژگی‌های زنانه محدودیت بیشتری دارند و فعالیتشان در فضاهای شهری محدود به زمان‌های خاصی است. این در حالی است که زنان نیاز بیشتری به فضای مناسب‌تر شهری، حتی در چهارچوب نقش‌های حمایتی‌شان دارند. زنان خانه‌دار علاوه بر فعالیت‌های خانه‌داری، با محیط‌های مختلف مانند بانک‌ها، اداره‌های بیمه و خدمات، مغازه‌ها، و فروشگاه‌ها مواجه‌اند. این در حالی است که شهر به‌طور کلی، چه در کشور ما و چه در سایر کشورها، به دست مردان احداث شده و شروع شهرسازی از سوی مردان بوده است. بنابراین، عموماً شهرها مسائل زنان را کمتر در نظر گرفته‌اند. همه‌گیر بودن خدمات و مشارکت در تهران و شهر را برای همه ساختن، درگرو توجه کردن به جایگاه مؤثر و کلیدی زنان - که نیمی از جمعیت شهر تهران هستند - در شهرسازی می‌باشد؛ زنانی که توجه به آنان در تمامی حوزه‌ها اصل مهمی است برای رسیدن به تهران، شهری برای همه.

❖ شهر هوشمند^{۱۱}:

برای تبیین مفهوم شهر هوشمند یک تعریف جهانی وجود ندارد؛ بلکه مفهوم آن برای افراد مختلف، متفاوت است. به بیان دیگر، این تعریف در شهرها و کشورهای مختلف منحصر به فرد بوده و به سطح توسعه‌یافتگی، اشتیاق برای تغییرات و اصلاحات، منابع و انگیزه‌های شهروندان بازمی‌گردد. در گزارش منتشر شده توسط شورای شهرهای هوشمند^{۱۲} نیز به این موضوع اشاره شده که بخش شهرهای هوشمند هنوز یک تعریف پذیرفته شده جهانی ندارد. البته این شورا شهر هوشمند را شهری می‌داند که فناوری دیجیتال را در کلیه کارکردهای شهری پیاده می‌کند. به بیان دقیق‌تر و طبق تعریف این شورا، یک شهر هوشمند داده‌هایی را از دستگاه‌ها و حسگرهای هوشمند گردآوری کرده و آن‌ها را در جاده‌ها، شبکه‌های برق‌رسانی، ساختمان‌ها و سایر دارایی‌های شهری به کار می‌گیرد. در این مفهوم، داده‌ها از طریق سامانه‌های ارتباطی هوشمند - که معمولاً تلفیقی از سامانه‌های سیمی و بی‌سیم است - به اشتراک گذاشته می‌شوند. سپس شهر هوشمند از نرم افزارهای هوشمند استفاده می‌کند تا اطلاعات و خدمات یکپارچه دیجیتال را خلق کند. به عنوان جمع‌بندی،

^{۱۱} Smart city

^{۱۲} Smart Cities Council- SCC

شورای شهرهای هوشمند ایده زیر را به عنوان چشم انداز خود عنوان می کند: جهانی که برای ساخت شهرهای هوشمند و پایدار از فناوری های دیجیتال و طراحی هوشمند استفاده کرده است. با توجه به مطالب بیان شده، اجزای یک شهر هوشمند قابل شناسایی بوده و به قرار زیر دسته بندی شده اند:

اجزای یک شهر هوشمند؛ منبع: (American Planning Association ۲۰۱۵)

با تعریف ارائه شده، وقتی از تهران به عنوان شهری برای همه سخن گفته می شود، باید از همه ابزارها برای تحقق حداکثری این همه گیری بهره برد و قطعاً شهر هوشمند ابزار توانایی برای تحقق شفافیت و در دسترس بودن شهر برای همه خواهد بود. به همین دلیل ایجاد زیرساخت های اساسی برای رسیدن به این شرایط، تهران را برای رسیدن به شهری برای همه آماده می کند.

❖ شهر زیست پذیر:

زیست پذیری به یک سیستم شهری که در آن به سلامت اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و روانی همه ساکنانش توجه شده است اطلاق می گردد. اصول کلیدی که به این مفهوم استحکام می بخشد شامل: برابری، عدالت، امنیت، مشارکت، تفرج و قدرت بخشیدن است. در بسیاری از متون، مفهوم زیست پذیری با کیفیت زندگی به صورت مترادف بیان شده است. کیفیت زندگی - که به وسیله شهروندان یک شهر تجربه می شود - با توانایی آنها برای دسترسی به زیرساخت ها، غذا، هوای پاک، مسکن ارزان قیمت، اشتغال مؤثر، فضای سبز و پارک ها گره خورده است. زیست پذیری به عنوان کیفیت زندگی تجربه شده توسط ساکنان یک شهر یا یک منطقه تعریف می شود. در چنین زمینه ای، پایداری عبارت است از توانایی تقویت کیفیت زندگی که ما برای آن

ارزش قائلیم. زیست‌پذیری به فرصت‌هایی اشاره می‌کند که برای همه اجتماعات محلی با اندازه‌های مختلف وجود دارد و آن‌ها را به مکان‌های بهتری برای کار، زندگی و رشد خانواده تبدیل نموده. دپارتمان حمل و نقل ایالت متحده آمریکا (۲۰۱۰) زیست‌پذیری را چنین تعریف کرده است: سرمایه‌گذاری در حمل‌ونقل، خدمات و مسکن مناسب، به نحوی که دسترسی خوب و کافی به آن‌ها از طریق گزینه‌های جابجایی پایدار و سازگار با محیط زیست مهیا باشد. زیست‌پذیری به سیستم شهری اطلاق می‌شود که به ارتقای خوشبختی ذهنی، اجتماعی، فیزیکی و توسعه ساکنانش توجه دارد و اصول کلیدی آن عدالت، کرامت، دسترسی، تعامل، مشارکت و توانمندسازی است. به نظر می‌رسد تهران شهری برای همه، نسخه بومی مفهوم زیست‌پذیری است که علاوه بر مفاهیم اشاره شده، مناسبات فرهنگی-اجتماعی و تعامل و دوستی بین شهروندی را نیز در خود دارد.

❖ تاب‌آوری شهری:

واژه تاب‌آوری در سال ۲۰۰۵ میلادی در همایشی -که با حمایت سازمان ملل در شهر هیوگو ژاپن برگزار شد- به صورت جدی در مباحث مدیریت سوانح مطرح شد و به تدریج این مفهوم جایگاه بالاتری، هم در بعد نظری و هم در بعد عملی، پیدا کرد و ابعاد مختلف تاب‌آوری، معیشت تاب‌آور، زیست‌بوم تاب‌آور، تاب‌آوری کالبدی-محیطی، تاب‌آوری اجتماعی و... مواردی است که مورد توجه نظریه‌پردازان و سیاستگذاران شهری قرار گرفته.

به طور کلی تاب‌آوری به عنوان یک هدف، دارای ویژگی‌های متعددی است. مارتین- برین و مارتی آندریز (۲۰۱۱) ویژگی‌های اصلی یک سیستم تاب‌آور را در سه دسته توانایی انطباق‌پذیری، خودتنظیمی و توانایی تغییر شکل دادن بیان داشتند که مطابق آن توانایی انطباق‌پذیری، توانایی یک سیستم خاص برای مقابله ی مؤثر با صدمات احتمالی است. به طور کلی ویژگی‌های یک سیستم خاص، در مقیاس‌های زمانی کوچک‌تر متمرکز می‌شود. فرآیند خودتنظیمی از سازماندهی داخلی در سیستم بدون هدایت یا مدیریت یک منبع خارجی صورت می‌گیرد. همچنین، توانایی تغییر شکل دادن به توانایی یک سیستم برای سازماندهی مجدد در یک سیستم جدید اشاره دارد؛ یعنی زمانی که سیستم نتواند در شکل موجود با مشکلات مقابله کند.

در خصوص شهر تهران، توجه به بافت فرسوده، نوسازی، ایمن‌سازی بخش‌های آسیب‌پذیر و مقاوم‌سازی در برابر بحران‌های طبیعی و انسانی، جزء مهمترین مسائل افزایش تاب‌آوری است. در شعار «تهران، شهری برای همه» امنیت جانی شهروندان، تجهیز زیرساخت‌ها و آگاهی دادن به شهروندان در خصوص حوادث طبیعی محتمل، از جمله کارهایی است که سیاستگذاران باید به آن توجه کنند. مهمترین خطری که تهران را

تهدید می کند زلزله است و ممنوعیت ساخت و ساز در پهنه های گسلی، توجه به مصالح ساختمانی و قوانین استحکام ساختمان ها می تواند میزان تاب آوری شهر تهران را به طور چشم گیری بالا ببرد.

❖ حکمروایی خوب شهری:

الگوی مدیریت شهری سنتی با شکل گیری تحولات اجتماعی-سیاسی، تغییر و تحولات حوزه فناوری های اطلاعات و ارتباطات در دهه های پایانی قرن بیستم، افزایش چالش ها و مشکلات مناطق شهری و ناتوانی مدیران و سیاستگذاران برای حل یا کاهش آن ها مورد انتقادات وسیعی قرار گرفته است. در چنین شرایطی است که الگوی حکمروایی شهری به عنوان جایگزینی برای الگوی سنتی مدیریت شهری از سوی اندیشمندان و به ویژه سازمان های جهانی و بین المللی ارائه گردید که به نوعی تأکید بر گذار از نقش ساختارهای رسمی به عنوان محور تصمیم گیری، به سوی نقش یابی جامعه ی مدنی در اعمال حقوق دموکراتیک و انجام وظایف است. عنصر ذاتی در رویکرد حکمروایی خوب، همکاری بین جامعه ی مدنی، جامعه ی سیاسی و دولت و شهروندان است. اکثر صاحب نظران شهری معتقدند که حکمروایی خوب شهری یعنی حرکت همه ارکان اثرگذار مدیریت شهری با تمام سازوکارهای در اختیار، جهت تعالی شهر و شهروند و توجه به عرصه های عمومی و خصوصی. درواقع حکمروایی خوب شهری روندی است برای تصمیم گیری درباره اینکه کدام تصمیم کاربردی تر و عملیاتی تر است. از دیدگاه برنامه ی توسعه ی سازمان ملل (۱۹۹۷)، حکمروایی خوب شهری دارای مؤلفه های مشارکت، پاسخگویی، کارایی و اثربخشی، شفافیت، عدالت، حاکمیت قانون، مسئولیت پذیری و اجماع پذیری است. به کارگیری گفتمان حکمروایی خوب شهری با بافت فرهنگی، سیاسی و اقتصادی متناسب است و رویکردی خواهد بود که شهرها را در مسیر توسعه پایدار قرار خواهد داد. این مفهوم زمانی در ساختار شعار «تهران، شهری برای همه» می نشیند که امکانات و خدمات شهری، توزیع مناسب و عادلانه داشته باشد و دسترسی مردم به سامانه های رصد شهری و سیستم مدیریتی فراهم باشد.

❖ توسعه ی پایدار:

پایداری واژه ی نمادین دهه ی آخر قرن بیستم است که ریشه در تفکرات زیست محیطی داشته و امروزه یک پدیده ی چندبعدی است که مسائل اجتماعی، اقتصادی، اکولوژیکی، انسانی و مکانی را در بر می گیرد. مفهوم شناسی توسعه ی پایدار شهری نشان می دهد که حفاظت از محیط زیست یک حق انسانی است که علاوه بر شهروندان، نسل آینده هم حق دارند از مواهب آن بهره مند شوند. در این گفتمان، نگهداری و حفاظت از

زیست‌بوم‌های شهر یک ارزش سازمانی تلقی می‌شود که باید همه ارگان‌های متصدی امور شهری این ارزش متعالی را در سازمان‌های خود نهادینه کرده تا شهر را به سمت پایداری زیست‌محیطی سوق دهند. گسترش پهنه‌های عمومی برای سربیزی شهر، مسئله‌ی پسماندها و پساب‌های شهری، مسئله‌ی آلودگی هوا، جایگزینی حمل‌ونقل پاک و توجه به زیستگاه طبیعی شهر تهران - که شامل دره‌ها و باغات کوهپایه‌ای البرز است - باید به صورت علمی و هم‌راستا با فناوری زیست‌محیطی مدیریت شود. به این صورت و با توجه همه جانبه به شرایط زیست‌محیطی شهری، می‌توان ادعا کرد در جهت شعار «تهران، شهری برای همه» قدم برداشته‌ایم.

توجه به مفاهیم ذکر شده و پیشبرد سیاست‌های کلان و خرد در جهت رسیدن به غایت نهایی این شعار - که ایجاد حس تعلق و توجه به شهر تهران است - کمک می‌کند تا ضمن جلوگیری از اتلاف سرمایه‌های شهری، فضا برای حفظ و بازگرداندن سرمایه‌های ازدست‌رفته نیز فراهم شود. توسعه شهر تهران، از آن جهت با اهمیت است که در سیاستگذاری پیشگام و الگوی سایر شهرها در کشور است.

آرا و نظرات:

پس از بررسی و مرور واژگان و اصطلاحات اصلی حول محور شهر، آرا، نظرات و اولویت‌های افراد موثر در حوزه‌ی مدیریت شهری، شامل صاحب‌نظران، اعضا شورای شهر و مدیران عالی شهرداری ارائه می‌شود:

❖ پیروز حناچی

شهردار تهران

- تهران مطلوب ۱۴۰۰، تهرانی است که مردم بتوانند زیبایی‌هایش را ببینند و درک کنند.
- تاکید بر بازیابی هویت شهری؛ احساس تعلق به مکان و اهمیت دادن به محورهای فرهنگی و تاریخی در زیست شهری.
- منظور از شهری برای همه شهری برای همه انسان‌هاست؛ انسان‌هایی که در شهر نیازمند فضای کافی برای زیستن و تحرک هستند.

❖ محسن هاشمی رفسنجانی

رئیس شورای شهر تهران

شفافیت در مدیریت شهری و استفاده از مشارکت مردمی برای افزایش شفافیت در حوزه مدیریت شهری از طریق دسترسی آزاد به اطلاعات.

روشننگری رسانه‌ای برای مبارزه با فساد و جلوگیری از اتلاف سرمایه و انرژی.
اهمیت دادن جدی به حمل و نقل عمومی و گسترش زیربنای حمل و نقل عمومی در توسعه شهری.
رعایت حقوق شهروندی.

❖ محمدرضا جواد یگانه

معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهردار تهران

- تهران شهری برای همه یعنی نگاه مدیریت شهری برای همه، یک نگاه عدالت محور است.
- سه حوزه ی عملکردی اصلی:
 - اجتماعی تر شدن شهر.
 - اجتماعی تر شدن شهرداری.
 - تمرکز بر کاهش آسیب های اجتماعی در شهر.
 - در این دوره تلاش شده است مردم به شهر باز گردند و شهر نیز به مردم باز گردانده شود.
 - تلاش ما ساختن شهری با مشارکت تمام شهروندان است. طرح های مشارکتی را تمام اقشار آن می سازند و امروز بدون در نظر گرفتن شرایط زنان، کودکان و سالمندان نمی توان به رؤیای تهرانی برای همه رسید.
 - انسجام اجتماعی، هدف فعالیت های اجتماعی شهرداری است.
 - هدف فعالیت های فرهنگی شهرداری تهران عبارت است از: کاهش فاصله میان فرهنگ رسمی و فرهنگ غیررسمی، پذیرش تنوع فرهنگی و تمرکز بر عدالت توزیعی در مصرف محصولات فرهنگی.

❖ احمد مسجدجامعی

عضو شورای شهر تهران

- شهر تجلی خاطره است؛ به مکان معنا داده و از آن، معنا کسب می کند. هرچه این خاطره ها بیشتر و با وضوح بهتر باشد، هویت انسان و هویت شهر کامل تر می شود.
- یکی از مواردی که در تهران مغفول مانده، بحث هویت طبیعی است.

❖ عباس عبدی

تحلیلگر اجتماعی

- اولویت اول مدیریت شهری نزد مردم، ایجاد امید نسبت به حل مشکلات شهری در آینده است و این کار مستلزم تغییر وضعیت و روند موجود است.

- وظیفه و راهبرد مدیریت شهر تهران باید بر بهبود کیفیت ابعادی از زندگی شهری مبتنی باشد که میزان رضایتمندی مردم از آن پایین است. باید از لحاظ رضایت و کیفیت زندگی، توازنی معقول میان وجوه گوناگون زندگی شهری ایجاد شود.

❖ محمد جواد حق شناس

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران

- ما باید به سمت استفاده از سازمان‌های مردم نهاد و گروه‌های فعال اجتماعی برویم؛ از تصدی گری دست برداریم و از منابع بی پایان و داوطلبانه ی مردم بهره ببریم.

❖ احمد محیط طباطبایی

کارشناس فرهنگ شهری

- اگر بخواهیم کالدها را بدون فرایند حیات حفظ کنیم، به تدریج با یک کالبد مرده روبه‌رو خواهیم بود.
- چیزی که انسان‌ها را متعلق به مکانی می‌کند، خدمات فرهنگی است نه خدمات دیگر.
- مدیریت فرهنگی، عالی‌ترین سطح مدیریت و اولویت اصلی مدیریت شهری است. یعنی مدیریت از زاویه فرهنگ و ارتقای سطح کیفی زندگی بر مبنای فرهنگ.
- عامل ایجاد بحران در شهر، عدم توجه به ساختارهای فرهنگی و اجتماعی است.

❖ حامد مظاهریان

معاون برنامه ریزی و توسعه شهری و امور شورای شهرداری تهران و سرپرست معاونت منابع انسانی

- کلان شهری مانند تهران بدون برنامه ریزی هدفمند قابل تصور نیست و برنامه ریزی هم باید به صورت مستمر و مطابق با نیازهای ذینفعان باشد. از سویی ذینفعان این برنامه - که مردم هستند - باید نسبت به برنامه‌های مدیریت شهری اقناع شوند و برای تحقق آن کمک کنند.
- حس تعلق خاطر، تنها با مشارکت دادن مردم در برنامه‌ریزی‌ها محقق می‌شود.
- توجه به محله محوری، اهمیت دادن به محلات تهران و تأثیر اجتماعی-فرهنگی هویت بخشی به محلات شهری برای همه، می‌تواند اقدامی باشد برای جلوگیری از تفکر تهران، شهری برای برخوردارترها.

❖ علی اعطا

عضو و سخنگوی شورای شهر تهران و رئیس کمیته معماری و طرح های شهری

- حفاظت از کلیه ی عناصر و اجزای میراث طبیعی-تاریخی-فرهنگی شهر تهران، شامل محوطه های باستانی، بافت ها و مجموعه های تاریخی، محورهای طبیعی-تاریخی، باغات قدیمی، قنوات و چشمه ها الزامی است.

❖ مصطفی کاظمی

مشاور عالی و مدیر کل حوزه شهردار تهران

- شهر ما باید مقیاس انسانی پیدا کند؛ پس انسان ها باید در اولویت قرار بگیرند و از خودرو محوری فاصله بگیریم. باید به فضای عمومی اهمیت بیشتری بدهیم و مردم برای حضور در فضای پیاده روی با خانواده، احساس امنیت و آرامش داشته باشند. یعنی بتوانیم مولفه های مختلفی همچون امنیت و آرامش را با کیفیت بالا در فضاهای عمومی رعایت کنیم.
- تاکید بر شهر هوشمند، شفافیت سازی، صرفه جویی و افزایش سرمایه و راحتی زیست برای ارائه ی خدمات مطلوب تر به شهروندان.

❖ سید محمد بهشتی

استاد معماری دانشگاه شهید بهشتی

- تهران امروز، پذیرای تنوع فرهنگی کشور است و هر فرهنگی در ایران، در تهران نماینده دارد.
- در زیر پوست شهر، همین مزیت های فرهنگی هستند که تهران را اداره می کنند.

❖ سید مناف هاشمی

معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران

- پیشبرد متوازن شیوه های حمل و نقل، توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی، گسترش دوچرخه سواری و تکمیل مترو به عنوان اهداف اصلی مدیریت ترافیک پایتخت مورد تأکید است.
- هیچ کاری بدون تلاش جمعی محقق نمی شود و به ثمر نمی نشیند.

❖ بهاره آروین

عضو شورای شهر تهران و رئیس کمیته شفافیت

- راه ایجاد اعتماد در میان مردم شفافیت است؛ اما شفافیت بدون پیگیری، فقط قبح تخلف را کم می کند. ما باید برنامه ریزی کنیم تا فساد اساساً رخ ندهد. شفافیت اصلی ترین راه پیشگیری از فساد است. پیامد شفافیت

اعتماد و پیامد افشاگری بی‌اعتمادی است. اطلاع مردم از تخلفات به جای خود؛ اما شفافیت پیشگیری از فساد است و نه برجسته کردن مفسدان.

❖ ابراهیم توفیق

استاد جامعه‌شناسی

- نوسازی باید مبتنی بر مشارکت مردمی باشد.
- جامعه‌شناسی تهران باید شکل بگیرد و تهران را باید در درون خودش توضیح دهیم.

❖ ناهید خداکرمی

عضو شورای شهر و رئیس کمیته سلامت

- ما انتظار داریم در بحث نظارت و حل مشکلات محله، خود شورایاران راه حلی ارائه کنند که برخاسته از دل محلات باشند. شورایاران می‌توانند در منطقه، اهالی محلات به مشارکت اجتماعی ترغیب کرده، راه حل نوآورانه‌ای برای حل مسائل فرهنگی و اجتماعی محلات ارائه کنند.
- تاکید بر تهدیدات سلامت عمومی شهروندان تهران و سلامت و بهداشت عموم.

❖ غلامحسین محمدی

مشاور شهردار تهران و رئیس مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران

- راهبردهای اصلی تحقق تهران شهری برای همه:
 - منابع درآمد شهری تغییر کند.
 - قلمرو عمومی بازپس گرفته شود.
 - سه جانبه‌گرایی در اداره‌ی شهر: شهروندان، صاحبان سرمایه و حکمرانان.
 - با تقویت هویت متکثر شهری در تهران، امکان خود بودن بیشتر است.
 - با توجه به نیازهای شهروندان امروز، ریل‌گذاری جدید انجام شود.

❖ حسین ایمانی جاجرمی

استاد جامعه‌شناسی

- بخشی از قلمرو عمومی قابل برنامه‌ریزی و بخشی از آن حاصل ابتکارات مردم است.

• فضای عمومی باید کار و تعامل تمام گروه‌های اجتماعی را مهیا سازد؛ امنیت تمام گروه‌ها را تامین نماید؛ تسهیلات مورد نظر تمامی گروه‌ها را فراهم کند و حسی سازگار با خصوصیات تمامی بهره‌برداران داشته باشد.

• پایتخت ایران در طول تاریخ بسیار جابجا شده. اما وقتی به تهران رسید، قرار گرفت و همه اینها به دلیل مزایای طبیعی این نقطه استثنایی، یعنی تهران، است. پایتختی استثنایی که در کلیدی‌ترین مسیر ارتباطی کشور واقع شده و خود، نماینده‌ی تمام ایران است.

اهداف «تهران ۱۴۰۰»

با توجه به محورهای ذکر شده و ادبیات موضوع، می‌توان گفت در طرح «تهران ۱۴۰۰» با توجه به مسائل، امکانات، ظرفیت‌های موجود، بررسی‌ها و پژوهش‌های انجام شده، اهداف زیر مد نظر است:

• بازیابی مفهوم شهروندی، ایجاد حس ارزشمندی و احساس کسی بودن (somebodiness)، احیای مفهوم «مردم، ولی نعمتان واقعی»، احیای حقوق شهروندی و مسئولیت اجتماعی شهروندان.

• تحقق عدالت اجتماعی در خدمات‌دهی، استفاده از مشارکت شهروندان و تحقق شعار تهران شهری برای همه (inclusive city).

• ایجاد شادی، نشاط اجتماعی، پویایی و تحرک در شهر و به دنبال آن ساخت خاطره‌ی بزرگ جمعی.

• افزایش ارتباطات اجتماعی (social relationship) و تقویت حیات اجتماعی در شهر به واسطه‌ی حضور مردم در شهر برای امری جز کار و خرید.

• تقویت مزیت تنوع فرهنگی در تهران و هویت‌های متکثر و تعلق شهر و شهروندی. (multiculturalism and cultural diversity)

• نگاهی به سیر تاریخی صدساله‌ی مقوله‌ی شهر و شهروندی، ارتقای غرور و افتخار ملی و عبرت‌آموزی از کاستی‌ها.

• نگاه به آینده، برنامه‌ریزی، حرکت به سوی فردا و افزایش امید اجتماعی.

• افزایش فضای همدلی و تعامل به منظور ایجاد تغییرات محسوس و خوشایند با حضور حداکثری مردم در فضا و ارتقای همبستگی اجتماعی.

• محور قرار گرفتن افشار مستضعف و ارتقای سطح عدالت اجتماعی و نیز شایسته سالاری در شهر.

• افزایش زیست پذیری شهری در تهران.

جمع بندی: زندگی راحت در اکنون و امید به آینده

همان گونه که گفته شد، نگاه به طرح «تهران ۱۴۰۰» یک نگاه روندی و ساختاری است و رویداد، بخشی از خروجی این طرح است. طرحی که به روند مدیریت شهری گره خورده و بنا نیست منفک از آن باشد؛ که اگر غیر از این طراحی شود، در بهترین حالت، صرفاً با رویداد پرزرق و برقی مواجه خواهیم شد که با تاریخ گذشته و جهان پیش روی تهران و از همه مهم تر، با آنچه در امروز اتفاق می افتد، نسبتی نخواهد داشت و صرفاً شادمانی مقطعی و کم اثری را رقم می زند. درحالی که انتظار از این طرح، ساخت خاطره ای ماندگار برای نسل های حاضر و ایجاد پلی بین گذشته و آینده است. این طرح یک رویداد و جشن محض نیست؛ بلکه روندی است که از نگاه اجتماعی-فرهنگی به همه مسائل شهری دقت می کند.

این طرح تلاش دارد تا حال امروز مردم را درک کند و نسبتی واضح با زندگی مردم داشته باشد. رویکرد ارائه شده در «تهران ۱۴۰۰»، مدیریت مشارکتی است که از نظرات عموم شهروندان در لایه های عمومی، تخصصی، موضوعی و موضعی استفاده خواهد کرد. بنابراین تلاش است تا «تهران ۱۴۰۰» از اولین گام خود تا به انتها، مبتنی بر نظر شهروندان پیش رود و در راهبری طرح، از چرخه مداوم ارزیابی عملکرد و انتظار شهروندان از اقدامات پیشرو بهره گیرد. ارتقای کیفیت زندگی و حس زندگی راحت، زمانی در ذهن شهروند شکل می گیرد که نسبت متوازن و رشد متقارنی در همه مسائل شهری ایجاد شود. بر اساس بررسی پیمایش های صورت گرفته، موضوعاتی که بر اساس نظر شهروندان تهرانی بسیار نامطلوب ارزیابی شده، در برخی حوزه ها بر مطلوبیت حوزه های دیگر اثر گذاشته و آن را تضعیف می کند. به همین دلیل در این طرح سعی شده به همه مسائل شهری پرداخته شود و در همه حوزه ها تلاش بر این است که رویکرد به سمت شهر انسان محور تغییر کند و برنامه های فرهنگی-اجتماعی با اولویت های بیان شده، به طور مجزا و مفصل بر گزار و اجرا شود.

طبقه بندی های چند گانه از پروژه ها:

همان گونه که در ابتدا و در بخش مبانی نظری این طرح توضیح داده شد، وقتی از «تهران، شهری برای همه» صحبت می‌کنیم، بخش عمده‌ای از نگاه و نظر معطوف به استفاده از همه ظرفیت‌های موجود و توانایی همه شهروندان تهران است. اما فرصت به سرانجام رساندن این پروژه کوتاه است و بیش‌ازپیش باید از ظرفیت‌های موجود استفاده کرد و این محدودیت زمانی را با این ظرفیت باید گسترش داد. برای کسب انرژی برای شروع باشکوه‌تر سده پیش رو و ایجاد بستری برای جلب مشارکت همه برای به ثمر رساندن این پروژه بزرگ، می‌توان از تنوع سوژه‌های مربوط به شهر و موضوعات ۱۰۰ سال گذشته استفاده کرد.

برای پیشبرد و اداره «تهران ۱۴۰۰» راهی جز «مدیریت مشارکتی، تعاملی و انعطاف‌پذیر» وجود ندارد. بدین منظور در تدوین این طرح تلاش شده نقش‌ها و وظایف اصلی سازمان شهرداری و همه واحدهای زیرمجموعه در نظر گرفته شود و اولویت‌ها و نظرات اعضای شورای اسلامی شهر تهران، صاحب‌نظران به‌نام و مدیران شهری تحلیل و در نظر گرفته شود؛ تا این نگاه مشارکتی در شکل‌گیری اولیه سنگ بنا باشد. برای پیشبرد زیر پروژه‌های «تهران ۱۴۰۰» سه بعد در نظر گرفته شد:

۱. طبقه‌بندی بر اساس مخاطب‌شناسی
۲. تعیین بستر اجرایی مبتنی بر نوع پروژه
۳. مشارکت‌پذیری مبنی بر مجری یا مجریان پروژه

طبقه‌بندی بر اساس مخاطب‌شناسی

برای تعریف پروژه‌های مناسب در «تهران ۱۴۰۰»، باید مفهوم مخاطب‌شناسی شعار «تهران ۱۴۰۰» توضیح داده شود؛ بدین معنا که این پروژه‌ها از چه جهت، با چه رویکردی، برای برآوردن چه نیازی، در چه مکانی و در کدام بازه زمانی طراحی شده است.

همه افراد

براساس رده سنی شهروندان و نیازهای اساسی آنان، پروژه‌ها به پنج دسته زیر تعریف می‌شوند:

❖ کودک محور

کودک به فردی در بازه ۳ تا ۱۲ سال اطلاق می‌شود. این دوران در ساخت جهان و هستی کودک، اساسی و بسیار مؤثر است. ارتباط سازنده شهر با کودکان و دقت کردن به نیازهای زیستی و هویتی آنان، شهر را با شهروندانی ارزشمند، پویا و زنده زینت خواهد داد. اهمیت دادن به فضای بازی، انجام تفریح و داشتن تجربه خوب دوران کودکی در شکل‌گیری شخصیت اجتماعی و معنوی کودکان بسیار مهم است و عاملی ارزشمند

در پرورش اخلاق دوستدار طبیعت به شمار می رود. این کودک به جامعه، فرهنگ و محیط زیست احساس تعلق خواهد کرد و به این دلیل باید تعامل با کودکان را در فضای شهری ارتقا دهیم.

❖ نوجوان محور

دوره نوجوانی دوره تکامل و پذیرش انواع آموزش هاست و فرصتی برای انتخاب های اصلی در زندگی و مسیرهای اثر گذار در آینده محسوب می شود. پویایی، نشاط، مشارکت و تعامل این گروه از دانش آموزان، می تواند اتفاقات متناسبی را برای شهر رقم بزند. این دوره و در بازه زمانی ۱۲ تا ۱۸ سال، از لحاظ رشد فیزیولوژیکی، روانی و نیازهای اجتماعی شهروندی نکات ویژه ای را در خود دارد که در طراحی فضاهای شهری باید به دقت مورد توجه قرار گیرد. این افراد با دارا بودن بیشترین حد پتانسیل دانش آموزی، خاص ترین دوره تغییرات از لحاظ زیستی را تجربه می کنند و توجه به این دسته ی به خصوص، دقت به رابطه شهر با مدرسه را می طلبد.

❖ جوان

فعال، مؤثر و جریان ساز بودن، مشخصه جوان است. این دسته به دو زیردسته ۱۸ تا ۲۸ سال و ۲۸ تا ۳۵ سال تقسیم می شود. توجه به نیازهای فردی و اجتماعی این دسته از مخاطبان حائز اهمیت است. این گروه از منظر شهری دارای جایگاه ویژه ای هستند؛ خصوصاً از آن جهت که به عنوان گروه های سازنده خانواده در نظر گرفته شده و در حقیقت مهم ترین نهاد شهری به حساب می آیند.

❖ میان سال

این رده سنی ۳۵ تا ۶۵ سال، قشر بالغ و تثبیت شده شهری است و قوه عاقله بدنه انسانی شهر به حساب می آیند. هرچند بنیان خانواده توسط قشر جوان شکل می گیرد، ولی در این رده سنی است که خانواده صورت نهایی و کمال خویش را پیدا می کند و نقش تربیتی برای فرزندان قوام می گیرد. شاید بتوان مدعی شد که این رده سنی مخاطب اصلی برنامه های کنونی شهرداری به حساب می آید و پذیرایی ایشان از فرزندان به دلیل نیاز به تعلیم، این گشودگی را برایشان به وجود آورده است.

❖ سالمند

سالمندان حساس ترین قشر جامعه به حساب می آیند و شایسته توجه جدی هستند. نیازهای اساسی این قشر ۶۵ سال به بعد را می توان در احساس ارزشمندی، ضرورت پر کردن اوقات فراغت متناسب با توان (فیزیکی - روحی) ایشان، فراهم شدن شرایط زیستی (روحی- فیزیکی) در شهر متناسب با شرایط سالمندی، استفاده از

ظرفیت‌ها و تجربه‌های زیستی سالمندی، ترمیم رابطه فرزندان و سالمندان، احیای رابطه پدربزرگ و مادر بزرگ و احیای فرهنگ بزرگتری (ارزشمندی-زیستی) خلاصه کرد. این افراد به دلیل شرایط فیزیکی خود، امکان حضور در هر برنامه‌ای را ندارند و باید استاندادهای صوتی، تصویری، کالبدی و ... برای حضور آنها در برنامه‌ها مورد توجه قرار گیرد. همچنین باید توجه کرد که رشد سالمندی در تهران از متوسط کشور بیشتر است و لذا سالمندی، در سال‌های آتی اهمیت بیشتری خواهد یافت.

❖ همه مکان‌ها:

شهر بستر تحقق زندگی فردی و اجتماعی است و فضا و کالبد شهر حکم ظرف زندگی را دارد. به دنبال شکل‌گیری زندگی‌ها و اتفاقات متفاوت در فضا، تعلق به مکان و هویت مکانی شکل می‌گیرد و تحت تأثیر این معنا و میزان اهمیت زیست صورت گرفته، اهمیت مکانی و تعلق به آن افزایش می‌یابد. عوامل اجتماعی، محیطی-کالبدی، ادراکی و شناخت فردی در شکل‌گیری مکان‌ها مؤثرند.

مکان‌های مختلفی در تهران وجود دارد که هر یک به تاریخ و رویدادی گره خورده و بخش قابل ملاحظه‌ای از خاطره جمعی و هویت شهری شهروندان را رقم زده است. طبق تعاریف و اصول ارائه شده در این طرح، بناست ظرفیت همه مکان‌ها دیده شده و از آنها استفاده شود. از طرفی هر فضایی با توجه به موقعیتش، استعداد مشخصی در غنای زندگی شهری دارد که در صورت ایجاد فرصت، هر کدام قابلیت تحقق مکانی خواهند داشت. این طرح برای وجب‌به‌وجب گستره تهران اهمیت قائل است.

❖ همه زمان‌ها:

تمام زمان‌ها اعم از گذشته، حال و آینده با رویکردهای گوناگون و با عنایت به ظرفیت‌های متفاوت - که هر یک از این زمان‌ها در خود جای داده - مدنظر «تهران ۱۴۰۰» است. یکی از محورهای پیونددهنده و هم‌گرایانه در بین مردم، مناسبت‌های ملی-مذهبی است که فضای فرهنگی-زیستی شهری را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. ظرفیت این مناسبت‌ها در سال‌های اخیر مورد غفلت واقع شده و ذیل «تهران ۱۴۰۰» باید تلاش کرد از ظرفیت‌های آنها در حوزه‌های مختلف شهری استفاده شود.

- مناسبت و مراسم ملی و روزهای بزرگداشت چهره‌ها و نخبگان تاریخی، فرهنگی، اجتماعی و هنری.
- روزهای هویت‌بخش که در ایجاد شناخت، هویت‌بخشی، احساس ارزشمندی ملی و هم‌گرایی نقش مؤثری دارند. (روز ملی خلیج فارس، سالروز آزادسازی خرمشهر، سالروز آغاز جنگ تحمیلی و هفته دفاع مقدس، سالروز آزادی اسرا و آزادگان، دهه فجر در بازه زمانی ۱۲ تا ۲۲ بهمن، و ...)

- روزها و مناسبت‌های جهانی. (روز کودک، روز سالمند، روز جهانی خانواده، روز جهانی کارگر، روز جهانی توسعه‌ی فرهنگی، روز بهزیستی و تأمین اجتماعی، روز اهدای خون، روز جهانی گردشگری، روز جهانی غذا و ...)
- جشن‌های ملی با سابقه‌ی دیرینه فرهنگی و هویتی. (نوروز، یلدا، جشن‌های ملی فراموش شده مثل جشن مهرگان، روز تهران و ...)
- مناسبت‌های مذهبی. (ولادت‌ها، اعیاد بزرگ مثل غدیر، فطر، مبعث، رمضان، شهادت‌ها)
- در کنار اینها هر روزی شأنی دارد که به فراخور برنامه‌ریزی می‌توان آن را متمایز و ممتاز کرد.

❖ همه‌ی ساحت‌ها:

حیات انسان به‌طور کلی دارای ساحت‌های مختلفی است و پروژه‌های «تهران ۱۴۰۰» با در نظر گرفتن همه‌ی ساحت‌ها طراحی شده‌اند. از جمله مهم‌ترین این ساحت‌ها می‌توان به آموزش، فرهنگ، اخلاق، ورزش، سیاست، اقتصاد، خانواده، روابط دوستی، فعالیت‌های داوطلبانه و اوقات فراغت اشاره کرد.

❖ محیط زیست:

همه محیط‌هایی که در آن نوعی از زندگی جریان داشته باشد را محیط زیست می‌گویند. شهر اساسی‌ترین محیط و به‌نوعی محمل زیست امروز است که نسبت بین طبیعت، موجودات زنده و عوامل خارجی انسان‌ساز در آن به هم ریخته است. بحران محیط زیست در دنیای امروز رو به افزایش رفته و نگرانی و پرداختن به آن اهمیت مضاعف و تصاعدی یافته است؛ به گونه‌ای که در قرن بیست و یکم، حفاظت از محیط زیست به عنوان یکی از هشت هدف توسعه‌ی هزاره و یکی از سه پایه توسعه پایدار شناخته می‌شود. از این رو ذیل موضوعات شهری، پرداختن به محیط زیست امری ضروری است. در این طرح و با در نظر داشتن عناوین ذیل، تلاش شد جایگاه ویژه‌ای برای این موضوع در نظر گرفته شود تا سده جدید با نگاهی دغدغه‌مند و البته عملیاتی درمورد محیط زیست آغاز شود.

- مدیریت پسماند و تفکیک زباله از مبدأ و کاهش تولید زباله از روش‌های گوناگون.
- بازیابی فضاهای شهری. (محیط زیست شهری متناسب با زیست شهری)
- اهمیت وجود گیاهان و حیوانات متناسب با شرایط زیست شهری تهران.
- احیای مجدد زیست بوم تهران.
- حفظ حریم زیست محیطی.
- ایجاد طرح‌های توسعه‌ای در حوزه محیط زیست.

براساس بسترهای اجرایی:

با در نظر گرفتن بسترهای اجرایی و تفکیک آن، دسته‌بندی دقیق‌تر و استفاده‌ی بیشتر از ظرفیت‌ها امکان‌پذیر می‌شود تا در نتیجه آن، علاوه بر سرشماری مخاطبان، در قالب‌های مختلف نیز به نتیجه‌ی دلخواه رسید و با دریافت ایده‌های متنوع، زمینه تحقق برای اجرایی شدن کار و به نتیجه رسیدن آن در زمان مقتضی فراهم شود. از جمله بسترهای پیش‌بینی شده برای پروژه‌های «تهران ۱۴۰۰» می‌تواند موارد زیر را برشمرد:

- استفاده از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی.

- تولید محصولات فرهنگی خرد.

- تولید محصولات فرهنگی ویژه.

- برگزاری رویدادهای فرهنگی.

- برگزاری کمپین‌های ارتباطی.

- انجام دیپلماسی عمومی و شهری.

- ساخت‌وسازهای شهری.

مشارکت‌پذیری مبنی بر مجری یا مجریان پروژه:

با توجه به مبانی فکری ارائه شده، از مزیت‌های این طرح می‌توان به مشارکت‌محور بودن، اتکا به ظرفیت و توانایی‌های فردی و اجتماعی عظیم شهروندی، هماهنگی و همکاری با نهادهای دولتی و حاکمیتی و استفاده از ظرفیت توانمند بخش خصوصی اشاره کرد. بنابراین برای هر پروژه اجرایی، بعد سومی در نظر گرفته شده است که مشارکت‌کننده و مجری آن را مشخص می‌کند. واگذاری و بهره‌مندی از مشارکت در این طرح یک اصل است و تصدی‌گری معمول و افراطی مذموم شمرده می‌شود. همچنین ساختار به گونه‌ای طراحی شده که در صورت پیشنهاد پروژه جدید از بیرون شهرداری، ظرفیت حمایت از طرح «تهران ۱۴۰۰» وجود دارد و مجری مبتنی بر مشارکت، بعد سوم هر پروژه در این طرح است.

پروژه‌های پیشنهادی «تهران ۱۴۰۰»:

بر این اساس پروژه‌های پیش‌بینی شده برای «تهران ۱۴۰۰» به شرح زیر ارائه می‌گردند:

❖ بنای سده:

همیشه بناها و اِلِمان‌ها برای انتقال پیامی بیش از کارکردهای معمول و متداول، یادمانی نمادین بوده‌اند. جوامع مختلف مبتنی بر نظام ارزشی و فرهنگی گوناگون در مورد مناسبت‌ها، شخصیت‌ها، مفاهیم اساسی و ضروری

و ... نمادسازی و نشانه گذاری می کنند تا بر میراث تاریخی و فرهنگی افزوده شود و داشته هایشان بیشتر گردد. چرا که آنچه پیش چشم باشد و تجسم یابد، تأثیر متفاوت و مضاعفی خواهد داشت. بنا به مناسبت زمانی و پایان و آغاز سده، ساخت یک نشانه، المان و بنای یادمانی برای این طرح ضرورت دارد.

«بنای سده» مکانی است ماندگار که کاربردش در طراحی و اجرا، از سویی اصالت فرهنگی و تاریخی را یادآوری می کند و از سویی بر روزآمدی و فرزند زمان خویشتن بودن تأکید دارد. این مکان مبتنی بر فضاهای تعاملی و گفتگو محور طراحی می شود تا بیش از گذشته در کنار هم بودن، با هم ساختن و تعامل و معاشرت را القا و تقویت نماید. مکانی که با استفاده از تنوع فضایی از باز تا بسته، نشانه ای از آرمان شهر دارد و با توجه به داشته های گذشته و نیازهای آینده ترسیم می شود.

این بنا و یادمان می تواند نماد آغاز گذر از تهران بتونی به تهران انسانی و مکانی برای بازسازی معماری هویت بخش تهران باشد. اهمیت این بنا و یادمان در ملموس سازی آنچه که باید باشد تعریف شده است.

❖ فرهنگستان تهران:

راه پیشرفت، تعالی، گشودن راه های جدید و نجات از بسیاری مشکلات، اختلافات، کج فهمی ها در گفتگو بین اندیشه ها و استفاده از خرد جمعی است و برای بازیابی هویت شهر تهران و شهروندان آن نیازمند گفتگو و تعامل هستیم؛ گفتگو هایی در حوزه های مختلف به ویژه در حوزه هنر و اندیشه با زبان ها و قالب های گوناگون.

«فرهنگستان تهران» مجموعه ای است با رویکرد بین رشته ای برای ظهور و بروز همه اندیشه ها، تفکرات و تخصص ها پیرامون تهران و مسائلش و فضای گفتگو میان آنها. مجموعه ای که شامل کتابخانه، گالری، موزه، تالارهای گفتگو و اندیشه است و در کنار فضاهای کار تعاملی و اشتراکی در حوزه های مختلف، قرار است در آینده ای نه چندان دور، محور بسیاری از وقایع و رشد بسیاری از داشته ها در تهران و به نوعی در ایران باشد. جایی که محوریت حضور در آن با دانشجویان، دانش پژوهان و فضاهای جستجوگر در حوزه اندیشه، هنر و علم است. فضایی که با نگاه به گذشته و داشته های آن، آینده نزدیک و دور را به حد توان خود تعریف می کند و برای مردم، جهان و رؤیا می سازد. جایی که محل تجمع و ارائه بسیاری از آثار هنری در حوزه فضای شهری و شهر تهران به زبان ها و بیان های گوناگون خواهد بود. جایی که قرار است در توالی زمان شکل بگیرد و در سالیان آینده رشدی روزافزون داشته باشد و محلی باشد برای پیوند گذشته با آینده ی شهر. محلی برای ثبت تجربه زیسته اکنون در تمامی حوزه ها، به ویژه حوزه های اندیشه ای، علوم انسانی، هنر، تاریخ و فرهنگ.

❖ اکسپوی تهران:

اکسپوی تهران محلی برای نشان دادن و معرفی هدفمند و دقیق همه ظرفیت‌ها و داشته‌های تهران در حوزه های گوناگون است. اکسپوی تهران تلاشی یک‌ساله برای بازنمایی و ارتباط مؤثر بین داشته‌ها و نیازهای تهران است. به دلیل گستردگی تهران و موانع ساختاری بسیاری از افراد، جریان‌ها و اندیشه‌ها قابلیت برای دیده شدن ندارند. این اکسپو فرصتی مغتنم است برای ارائه، معرفی و نشان دادن ظرفیت‌ها، داشته‌ها، حرکت‌ها و اندیشه‌های تاریخی و جغرافیایی این کلانشهر. اگر فرصت‌های موجود در آن به درستی انجام بگیرد، می‌تواند نقطه محرک و امیدساز در بستر تهران باشد. این اتفاق باعث ایجاد فرصت‌ها، حرکت‌ها و جریان‌سازی های جدی در جهت بهبود وضعیت فعلی با استفاده از ظرفیت همه برای هم خواهد بود.

این اکسپو دو رویکرد اصلی را مد نظر خود قرار داده است: (۱) بخش داخلی (۲) بخش خارجی.

هدف در بخش داخلی معرفی و شناساندن بهتر تهران و اهالی آن و معرفی تهران به ایران است.

مقصود در بخش خارجی، ارائه توانمندی‌ها، فرصت‌ها و داشته‌های تهران است که می‌تواند عامل جذب سرمایه خارجی، به‌ویژه توسط همسایه‌های ایران در منطقه و استفاده از ظرفیت‌های جهانی، باشد که باعث رونق اقتصادی و بهبود وضعیت تهران خواهد شد. پیش از اکسپوی نهایی، دو رویداد نمایشگاهی جهت زمینه سازی اکسپو اصلی در تهران برگزار می‌شود که هدف آن یافتن توانمندی‌های تهران در حوزه‌های مختلف و نقطه‌های تعاملی مشترک است. در نهایت در اردیبهشت ۱۴۰۰، اکسپوی نهایی از همه آنچه باید باشد برگزار خواهد شد.

❖ چیدمان های محیطی ه گانه:

با توجه به شلوغی و گستردگی فضای شهری، اهمیت فضا سازی محیطی با استفاده از المان‌های متفاوت، خلاقانه و جریان‌ساز مورد توجه جدی قرار گرفته است. استفاده از مواد و تکنیک‌های گوناگون برای انتقال مفاهیم متفاوت در سال‌های اخیر در نقاط مختلف جهان، باعث ایجاد بسیاری از جریان‌ها و یا رفع بسیاری نیازها و مسائل بوده است. این ظرفیت فراموش شده هرچند در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته، ولی هنوز نیازمند توجه جدی و قابل ملاحظه است. یکی از پروژه‌های اصلی «تهران ۱۴۰۰» استفاده خاص، اندیشمندانه، جریان‌ساز و تعاملی برای انتقال مفهوم «تهران، شهری برای همه» از ایستایشن یا چیدمان محیطی است. سازه‌هایی که صرفاً از جنس بنا و ساخت‌وساز نیستند؛ اما می‌توانند اثرگذار و الهام بخش باشند. در بسیاری از شهرهای جهان و به‌ویژه در ۱۰ سال گذشته، اینستایشن‌های شهری وظیفه انتقال مفاهیم اساسی را در شهرهای بزرگ بر عهده داشته‌اند؛ المان‌هایی که می‌توانند باعث ارتباط دو سویه شهر و شهروندان شود و فضاهای تعاملی، مثبت و قابل لمس در ایجاد فضای شهری را به وجود آورند.

❖ پارک «تهران ۱۴۰۰»:

پارک «تهران ۱۴۰۰» در راستای افزایش و گسترش قلمروی عمومی، ارتقای مسائل زیست‌محیطی و افزایش سرانه فضای سبز در اختیار شهروندان تهرانی قرار خواهد گرفت. در این پارک قرار است مجموعه‌ای از رویدادها و اتفاقات تلخ و شیرین، اثرگذار و غرور‌آمیز تاریخی-اجتماعی و فرهنگی-هنری ایران در فضایی تعاملی و مناسب زیست و بازی کودکان بنا نهاده شود. داده‌ها به مرور زمان تبدیل به هویت و باورهای درونی کودکان می‌شود. این پارک قرار است فضایی باشد که کودکان در کنار خانواده و دوستان، در محیطی هیجان‌انگیز و پرنشاط و در عین حال تعاملی و طبیعی، تاریخ ۱۰۰ ساله شهر خود را بیاموزند و شهر آینده خود را بسازند. قسمتی از این پارک ساختن آینده تهران است؛ تهرانی که باید آن را زندگی کنند و بسازند. در کشورهای موفق دنیا پژوهش‌هایی در ارتباط با مسئله تعلق شهری و رابطه عمیق شهر و شهروند انجام شده که نشان می‌دهد آموزش‌هایی که در دوره کودکی و نوجوانی و متناسب سن و با استفاده از خلاقیت در بیان و آموزش مفاهیم داده می‌شوند، اثراتی پایدار و مؤثر روی تربیت دارند. روایت‌های قابل لمس برای کودکان در فضای بازی، از شهر و محل زیست آن‌ها محلی زنده‌تر می‌سازد و باعث رشد فضای شهروندی و در نهایت رشد شهر خواهد شد. این فضا در طول زمان تکمیل می‌شود. پارک تهران ۱۴۰۰ در حقیقت پارکی است که محور آن کودکانند؛ کودکانی که سهم کمی از این شهر را دارند و هر روز از سهمشان کاسته می‌شود. کودک و خانواده‌اش محور این پروژه خواهند بود.

❖ سمفونی تهران:

امروزه زبان موسیقی، زبانی جهانی است و برای انتقال بسیاری از مفاهیم، داشته‌های فرهنگی و بیان اندیشه و هویت ملت‌ها بدون در نظر گرفتن زبانی خاص، مورد استفاده قرار می‌گیرد. سمفونی تهران باید نغمه‌ها و نواهای صدساله ایران را ثبت کند؛ اثری فاخر و ماندگار بسازد و روایتی موسیقایی و جذاب باشد از صدساله گذشته تهران.

ساخت سمفونی تهران از دو جهت حائز اهمیت است: (۱) رویکرد داخلی (۲) رویکرد برون مرزی. ثبت و حراست از نغمه‌ها و گوشه‌های ایرانی با ساخت اثری فاخر در حوزه موسیقی و استفاده از این دانش امروزی و ادوات مدرن بسیار مهم و قابل پیگیری است. ساخت سمفونی «تهران ۱۴۰۰» با برخورداری از قدمتی درخور و خاص ایرانی، می‌تواند نمادی باشد از وحدت ملی، ایجاد نغمه و زمزمه مشترک با توجه به زبان و گویش‌های گوناگون.

از جمله این آثار ثبت شده، کاری است که به‌عنوان اولین سمفونی ایرانی توسط بیژن کامکار ساخته شد و قطعه «کجایید ای شهیدان خدایی» با شعری از مولانا در سال ۶۱. امروزه در بسیاری از نقاط جهان این قطعه -که حاوی بسیاری از گوشه‌ها و نغمه‌های خاص نواحی مختلف ایران است- به‌عنوان زبان روایت حماسه ایران شناخته می‌شود. در طی این سال‌ها سمفونی‌های مختلفی توسط اساتید این حوزه ساخته شد؛ اما باید به

اثری رسید که برای تمام مردم قابل استفاده و لذت بردن باشد. در نهایت باید متذکر شد که اهمیت و ضریب نفوذ موسیقی در انتشار اندیشه و اثرگذاری بسیار زیاد است. سمفونی «تهران ۱۴۰۰» باید قطعه‌ای باشد برای تمام مردم تهران؛ در نتیجه برای همه مردم ایران. باید اثری فاخر باشد برای بدرقه سال پایانی قرن و نغمه‌ای برای زمزمه آن و نوایی برای استقبال از قرن جدید.

❖ مجموعه مستندهای «تهران ۱۴۰۰»:

مستندهای «تهران ۱۴۰۰» به مجموعه‌ای از فیلم اشاره دارد که در ارتباط با موضوعات متنوع در رابطه با تهران ساخته خواهد شد. هر یک از این موضوعات یکی از ابعاد تهران را بررسی خواهد کرد که شرحی از ۱۶ عنوان پیشنهادی در زیر آمده است:

۱. تهران، تنوع جمعیتی، تکثر فرهنگی:

تهران از گذشته تاکنون (مخصوصاً از زمانی که به عنوان پایتخت برگزیده شد) محل تجمع و تلاقی همه قومیت‌ها بوده و تهران را همه اقوام ساخته‌اند. در گذر ایام نیز، همه اقوام در کنار یکدیگر توانسته‌اند زیستی مسالمت‌آمیز و هم‌افزا داشته باشند. همچنین پایتختی تهران، تمرکز امکانات در این شهر و دلایل دیگر باعث شده تهران مقصد مهاجرت باشد و این تنوع زیستی را مضاعف کند. با در نظر گرفتن همه این‌ها می‌توان تهران را شهر گفتگو و مدارا نیز نامید. گفتگوی تهران و دیپلماسی جاری با کشورهای دیگر این ویژگی را تقویت می‌کند. این مستند به هویت متکثر و زیست مسالمت‌آمیز می‌پردازد.

۲. تهران شهری برای همه، نه برای برخوردارترها:

اولین مفهومی که از این شعار به ذهن متبادر می‌شود مفهوم عدالت اجتماعی است. با توجه به پیمایش‌های صورت گرفته، فاصله بین شمال و جنوب جزء اصلی‌ترین مسائل تهران ذکر شده است. این مستند به مسائل اجتماعی تهران، اقشار و اهالی کمتر برخوردار تهران و کمتر دیده شده می‌پردازد.

۳. تاریخ سیاسی تهران:

اصلی‌ترین و شناخته‌شده‌ترین ویژگی تهران، پایتخت سیاسی بودنش است؛ پایتختی که حکومت ۲ نظام و سلسله پادشاهی و یک حکومت برآمده از رأی مردم و مبتنی بر دین را تجربه کرده. نوع اداره حکومت و دولت، نحوه مواجهه در عرصه بین‌الملل، تحرکات و اقدامات مردمی اعم از جنبش‌ها، انقلاب‌ها و انتخاب‌های مردم و فراز و فرود سیاسی می‌تواند سوژه این مستند باشد.

۴. مکان رویدادهای تهران:

در تهران مکان‌های مختلفی وجود دارد که توانسته خاطره‌ساز و بستری برای اثرگذاری باشد. نقاطی که شاید در سفرنامه‌ها، فیلم‌ها و حوادث مختلف تاریخی-اجتماعی-سیاسی در خاطره مردم مانده و یا اتفاقاتی که تأکید بر فضای تحقق آن‌ها، برای مردم شیرین و جذاب خواهد بود. این مستند تلاش خواهد کرد این نقاط را شناسایی و به شکلی بازسازی کند.

۵. تهران پرچم‌دار روزآمدی، یا تهران پیشانی تحول ایران:

شاید با کمی اغراق تهران را محمل اولین‌های دوره معاصر دانست: اولین مدرسه جدید، اولین دانشگاه، اولین کارخانه، اولین خیابان و بزرگراه شهری، اولین سینما و محل شکل‌گیری رسانه‌های مدرن و معاصر، اولین رستوران‌ها و مکان‌های تفریحی گردشگری و خیلی از اولین‌های دیگر. تحولات دوران مدرن جهانی در زمان پایتختی تهران صورت گرفت و انعکاس و بازتاب همه این تحولات از طریق تهران در کل کشور منعکس شد. از طرفی مطالبه‌گری، روزآمدی و دانش‌پژوهی و علم و توسعه، بخش جدایی‌ناپذیر زندگی در تهران شد. همه این‌ها سوژه‌های جذابی برای یک مستند خواهد بود.

۶. تهران بر بستر طبیعت یا جغرافیای تهران:

یکی از اصلی‌ترین دلایلی که باعث می‌شود یک نقطه از زمین تبدیل به شهر شود و آن شهر را تبدیل به پایتخت یک کشور کند، قطعاً استعدادها و ظرفیت‌های طبیعی و جغرافیایی است. از این ظرفیت‌های ابتدایی تهران و تغییر و تحولات آن در طول سالیان متمادی نمی‌توان به راحتی گذشت. این مستند به موضوعات مذکور می‌پردازد.

۷. تهران و محیط زیست:

این روزها مسائل زیست‌محیطی تبدیل به دغدغه اول بسیاری از کشورها، مجامع، نهادهای مردمی، کمپین‌ها و پوشش‌ها شده است. در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها آن چنان پرداختن به این موضوع از دیگر موضوعات پیشی گرفته که انگار می‌خواهد جبران یک عمر بی‌توجهی را در این سال‌ها انجام دهد. این موضوع در مورد تهران هم صادق است. آلودگی هوا در تهران، باغ‌ها و فضای سبز، کارخانه‌ها، ماشین‌ها، تغییرات اقلیمی و آب و هوایی همه در کنار هم سوژه جذاب این مستند می‌شود.

۸. تهران و تکنولوژی:

تکنولوژی و فناوری‌های نوین، سبک زندگی امروز را به شدت تحت تأثیر قرار داده است و تهران در این موضوع هم پیشرو در کشور محسوب می‌شود. در امروز زیستن و به ترسیم و طراحی آینده اندیشیدن، لاجرم ما را به سمت پرداختن به تهرانی که بستر فناوری و تکنولوژی‌ست سوق می‌دهد.

۹. زبان هنری تهران:

برای خیلی از هنرها می‌توان مهد و جایگاهی در ایران معرفی کرد. هنرهایی اعم از صنایع دستی با همه تنوعش، معماری و مشتقات آن، موسیقی، شعر و ادبیات و ... اما آدرس و نشانی خیلی از هنرهای معاصر به تهران برمی‌گردد. هنرهایی که شاید از نقاط مختلف ایران و جهان گرفته شده و در این خطه با رنگ دیگری رخ نموده است. این مستند به نسبت بین هنر و تهران می‌پردازد؛ مقوله‌ای که به کالبد بی‌جان شهر رنگ و روح و زندگی می‌دهد.

۱۰. معماری تهران:

شهر از دو مقوله کلان کالبد و زیست در آن تشکیل شده و معماری متولی بخش عمده‌ای از همان کالبد است که زندگی را شکل می‌دهد و دربرمی‌گیرد. به بیان دیگر معماری ظرف زندگی انسان و بررسی آن گویای سیر اندیشه و تحول زیست یک جامعه است. این معماری می‌تواند انواع ابنیه مسکونی تا بناهای عمومی، با همه تنوعشان، و فضاهای شهری را دربربگیرد و بررسی این سیر کالبدی در مستند معماری بیانگر سیر زندگی در تهران باشد.

۱۱. دیدنی‌های تهران:

وقتی از شهری سخن به میان می‌آید، ذهن و زبان پی‌نقاطی می‌گردد که با آن بشناسد و بشناساند. اصلاً شهرها را به نشانه‌ای می‌شناسند که اغلب مکان و مقصدی در آن شهر است. نمی‌شود از تهران و تهران‌شناسی و تاریخش سخن گفت اما از نقاط و ابنیه و فضاهای دیدنیش در حوزه‌ها و موضوعات مختلف نگفت. این مستند سراغ نقاطی می‌رود که هرکس باید از تهران بداند و بشناسد.

۱۲. از بلدیة تا شهرداری:

بخش عمده‌ای از آنچه اکنون در زیست شهری ما از خوب و بد حس می‌شود، نتیجه مدیریت‌ها، حکمرانی‌های مختلف، قوانین و دستورالعمل‌های گوناگون است. این مستند به سیر این مدیریت، فراز و فرود، داشته‌ها و کاستی‌های مدیریت شهری از بلدیة تا شهرداری امروز و قیاسش با دیگر نقاط دنیا و آنچه که باید باشد می‌پردازد.

۱۳. سرمایه‌های تهران

تهران را اهالی و ساکنانش در کسوت‌ها و جایگاه‌های مختلف از مدیریتی تا شهروندی ساخته‌اند؛ از تاجر و عالم و روحانی و سیاست‌مدار تا کاسب و باغبان و پاسبان. از خیل کثیر اهالی تهران، عده‌ای در جایگاهی مؤثرتر و به فراخور تأثیر، ماندگارتر شده‌اند. این مستند به رجال و مؤثرین تهران از مشاهیر تا بعضاً ناشناخته‌ها اختصاص دارد.

۱۴. فردای تهران

۱۴۰۰ نقطه عزیمت به فردا است؛ اما پا در راه آینده گذاشتن، درکی نسبت به مسیر می‌خواهد که این درک، محصول مشترک علم و برنامه‌ریزی و تخیل و تصور است. ما در این مستند به اعتبار تاریخ و اکنون از فردای تهران سخن خواهیم گفت.

۱۵. بازار و اقتصاد تهران:

وقتی از زندگی و پیشرفت شهر سخن بگوییم و ساختار و سیر اقتصادی آن را مد نظر قرار ندهیم، صرفاً جملاتی گفته‌ایم که ارزشی ندارند. از طرفی هم نقش مردم، شهروندان و اهالی یک شهر بدون در نظر گرفتن نقش اقتصادی آن‌ها بیشتر به یک شعار می‌ماند. بازار، قدیمی‌ترین نهاد برای تحقق این نقش در شهر محسوب می‌شود و سیر تأثیر و تحول آن معنا بخش تحلیل دیگر ساحت‌های یک شهر است. این مستند به سیر تحول و تأثیر نهاد بازار و جریان اقتصادی تهران در حوزه‌های مختلف اختصاص دارد.

۱۶. تجربه‌های زیسته ی تهران:

تهران از دریچه نگاه هر کس به آن پا گذاشته و در آن زیسته، دستمایه ی این مستند است که بر بال روایت های تهران از نگاه همین مردم نازنین سوار شده.

❖ کتاب تهران:

هدف از «کتاب تهران» جمع‌آوری و بازنمایی روایت زیست مردم تهران در صدساله گذشته است. روایتی از سبک زندگی و زیستی مردم، نحوه تعاملات گسترش تهران، چگونگی تبدیل تهران به نقطه عطف ایران در حوزه‌های گوناگون، چرایی تبدیل تهران به عظیم‌ترین کلان‌شهر ایران و یکی از بزرگ‌ترین شهرهای غرب آسیا است. مجموعه‌ای است از شگفتی‌های شهر تهران در ۱۰۰ سال گذشته و آنچه تهران را تهران کرده و

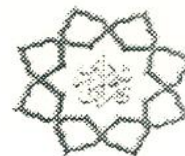
دلیل محور قرار گرفتن تهران در این صدسال. کتاب رازها، اندیشه‌ها و ناگفته‌های شهر تهران از زبان همه آنانی که تهران را در این صدسال زیسته‌اند و در ساختن آن کوشیده‌اند. اهمیت کتاب در پرداخت آن به حوزه شهروندی و جمع‌آوری و بررسی رفتارهای انسانی بسیار ارزشمند است؛ زیرا می‌تواند مجموعه‌ای منسجم، ساختارمند و قابل جستجو را با ابعاد فرهنگی-اجتماعی-هنری-تاریخی و ... در اختیار اهل فن و مخاطب دوست‌دار تهران قرار دهد. وجود کتابی که تهران را از همه ابعاد تهران ببیند.

❖ گالری عکس «تهران ۱۴۰۰»

ارائه‌ای از عکس‌های قدیم محلات تهران در سطح شهر با هدف آنچه بوده؛ آنچه هست و آنچه باید باشد. تقویت حس نوستالژیک بین مردم، آموزش تاریخ و هویت شهر تهران و رسانه‌ای برای دیگر فعالیتهای «تهران ۱۴۰۰».

❖ جایزه «تهران ۱۴۰۰»

برای تثبیت رویکرد و گفت‌وگو در طرح تهران ۱۴۰۰، برگزاری یک جایزه ی بزرگ فراگیر در این رویداد ضروری است؛ چرا که این گفت‌وگو به اقتضای شئون در حوزه های مختلفی مثل تاکید روی بعد همه گیری و فراگیری تهران، باید به سنتی ادامه دار تبدیل شود. جایزه تهران ۱۴۰۰ و یا جایزه قرن تهران، در ابعادی مانند حوزه اقتصاد و صنعت، علم و تکنولوژی، فرهنگ و هنر و علم و اندیشه برگزار خواهد شد. این جایزه در هر ربع قرن تکرار شده و افراد موثر در تاریخ را مورد نظر قرار می‌دهد.

تاریخ: ۱۸/۰۲/۱۴۰۰
شماره: ۱۳۳۰۹۲/۱۰
پیوست: ۲

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۰/۱۲۳۰۹۲

۱۴۰۰/۲/۱۸

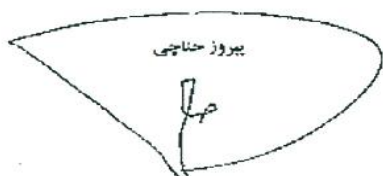
به: جناب آقای مهندس هاشمی

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: لایحه طرح رویداد تهران ۱۴۰۰

با سلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۱۶۰/۲۸۶۵۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۰ و در اجرای مصوبه «الزام شهرداری تهران به تهیه و ارائه لایحه رویداد تهران ۱۴۰۰» ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۴۲۷/۳۴۵۸۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۳ به پیوست لایحه «طرح رویداد تهران ۱۴۰۰» منضم به گزارش توجیهی مربوطه و با قید یک فوریت برای سیر مراحل تصویب در شورای اسلامی شهر تهران تقدیم می گردد.

رونوشت: جناب آقای مظاهریان، معاون محترم برنامه ریزی، توسعه سرمایه انسانی و امور شورا

جناب آقای جوادی بگانه، معاون محترم امور اجتماعی و فرهنگی

۱۲۷۲۶۳۷

۱۴۰۰/۲/۱۸

تاریخ: ۲۷/۰۲/۱۴۰۰

شماره: ۳۴۴۷/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای محمد جواد حق شناس عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی - سرکار خانم

ناهید خداکریمی عضو محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: ارجاع لایحه طرح رویداد تهران ۱۴۰۰

سلام علیکم؛

به پیوست تصویر لایحه شماره ۱۰/۱۲۳۰۹۲ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۸ در خصوص « طرح رویداد تهران ۱۴۰۰ » را ایفاد می نماید. لایحه مزبور با قید یک فوریت ارائه و به شماره ۱۶۰/۲۶۳۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۸ در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و بررسی یک فوریت لایحه مزبور در دوست و نود و چهارمین جلسه علنی شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۶ مطرح و پس از استماع نظرات مخالف و موافق، کفایت مذاکرات اعلام و در خصوص یک فوریت آن اخذ رأی انجام شد که با کسب (نه رأی) اکثریت آرای موافق اعضای شورای اسلامی شهر تهران (از بیست و یک عضو حاضر در جلسه در زمان رأی گیری) را احراز نمود.

لذا ضمن ارجاع لایحه مزبوره صورت عادی به آن کمیسیون به عنوان کمیسیون اصلی سپاسگزار است وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم و پنجم ماده چهاردهم (۱۴) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۱ هیأت وزیران و ماده یازدهم (۱۱) و سیزدهم (۱۳) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی گیری و بررسی پیشنهادهای اصل شده به شورا مصوب ۱۳۹۲/۲/۱۹ شورای عالی استانها، گزارش مشترک آن کمیسیون و سرکار خانم خداکریمی عضو محترم شورای اسلامی شهر تهران مبنی بر تأیید یا رد عین لایحه و یا انجام اصلاحات لازم در متن آن را تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۶ به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورا ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد. م/ ۵/۱۸۴

محمّد هاشمی

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای پیروز حناچی شهردار محترم تهران جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیونهای سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ عمران و حمل و نقل؛ شهرسازی و معماری؛ برنامه و بودجه؛ نظارت و حقوقی جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون اصلی و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- اعضای محترم هیأت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- جناب آقای بشیر نظری عضو و رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- جناب آقای محمد حسین بوجانی رئیس محترم مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران جهت استحضار و اعلام نظر کارشناسی به شورای اسلامی شهر تهران و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی گیری (۵/۱۸۴)

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۹/۰۹

شماره: ۱۶۸۷۱/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران

موضوع: استرداد ۱۱ لایحه معوقه از دوره پنجم شورای اسلامی شهر تهران

سلام علیکم؛

بازگشت به نامه شماره ۱۰/۷۹۹۹۹۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۴ جنابعالی در خصوص درخواست استرداد یازده مورد از لوایح معوقه (دوره پنجم)، لوایح به شرح جدول ذیل مسترد می گردد. ضمناً سپاسگزار است در مواردی که با توجه به الزام مقرر در مصوبات مربوطه نیاز به ارسال لوایح جایگزین دارد اقدام مقتضی صورت گیرد. / م

ردیف	موضوع لایحه	شماره لایحه
۱	لایحه «اصلاحیه تبصره یکم مصوبه ساماندهی مشارکت های اجتماعی در محلات ابلاغی به شماره ۱۳۱۷، ۱۱۷۸۵، ۱۶۰، ۱۳، ۸۸، ۰۸، ۱۳»	۱۰/۱۳۰۴۵۱۸ ۹۸، ۱۱، ۱۲
۲	لایحه «مجوز واگذاری حق بهره برداری یک قطعه زمین به پلاک ثبتی ۳۷۴۴، ۷۸۰ متعلق به شهرداری تهران به موسسه فرهنگی هنری دفتر پژوهش های فرهنگی»	۱۰/۶۶۷۵۴۴ ۹۹، ۰۷، ۰۹
۳	لایحه «نظام نامه مشارکت محله ای شهروندان در مدیریت شهری»	۱۰/۱۰۱۴۳۰۵ ۹۹، ۱۰، ۱۴
۴	لایحه «نظام نامه مشارکت و تعامل تشکلهای مردم نهاد و مدیریت شهری»	۱۰/۱۱۱۶۴۵۹ ۹۹، ۱۱، ۰۸
۵	لایحه «طرح جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار شهر تهران»	۱۰/۱۱۴۶۴ ۱۴۰۰، ۰۱، ۱۵
۶	لایحه «مجوز واگذاری حق بهره برداری از ۱۴ ملک و زمین متعلق به شهرداری تهران، به منظور فعالیت های عام المنفعه»	۱۰/۵۲۵۴۵ ۱۴۰۰، ۰۱، ۲۶
۷	لایحه «طرح رویداد تهران ۱۴۰۰»	۱۰/۱۲۳۰۹۲ ۱۴۰۰، ۰۲، ۱۸
۸	لایحه «اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت واگذاری حق انتفاع به صورت رقبی اراضی و املاک خود به شرکت گاز استان تهران جهت احداث برج های تخلیه اضطراری گاز در مواقع بحران»	۱۰/۲۸۳۴۲ ۱۴۰۰، ۰۱، ۱۸
۹	لایحه «اصلاح مصوبه نحوه صدور مجوز حفاری در شهر تهران ابلاغی به شماره ۲۲۷۴/۷۲۲/۱۶۰ مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۱۲ اصلاحیه های بعدی آن»	۱۰/۸۱۴۶۷۵ ۹۸، ۷، ۲۱
۱۰	لایحه «اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت اجرای توافق نامه منعقد با آستان قدس رضوی در خصوص املاک موقوفه واقع در طرح های مصوب شهری به پلاک های ثبتی ۶۸، ۷۱، ۷۴ اصلی» بخش ۱۱ تهران	۱۰/۲۵۱۳۰۴ ۱۴۰۰، ۰۳، ۲۳
۱۱	لایحه «ساماندهی دفاتر خدمات الکترونیک شهر»	۱۰/۴۰۸۰۶۶ ۱۴۰۰، ۰۵، ۰۵

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۹/۰۹

شماره: ۱۶۸۷۱/۱۶۰

پیوست: ۰

برای اطلاع
نایب رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات (۲۰۱/۵/۱۱۸۸-۵/۱۹۹-۵/۱۶۷-۵/۱۷۴-۵/۱۸۴-۵/۱۴۴-۵/۱۱۸-۵/۱۵۳-۵/۱۸۰-۵/۱۷۹-۵).